

КРАГУЈЕВАЦ НА ЕВРОПСКОЈ
НЕДЕЉИ У БРИСЕЛУ

Отворени дани тек
почињу

— страна 5.

МИРКО БАБИЋ ГОСТ У
БЕОГРАДСКОМ ПОЗОРИШТУ

Представа *Аишеља*
са КГ регистрацијом

— страна 19.

НЕОБЈАВЉЕНО СВЕДОЧЕЊЕ О
21. ОКТОБРУ

Учитељ Степа између
живота и смрти

— страна 20.

Институт за матичне ћелије
**Крагујевац постаје
град науке**

• **SMALLVILLE** •
KRAГУЈЕВАЦ
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
УНАТОКО ДВОРИШТЕ - ПЕШИЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА
ВК
КРАГУЈЕВАЦ
ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refill M
Kardorova 51 www.refillm.com
Тел: 0341 33 77 98 0341 34 01 03 0341 287 64 60

GLOBAL
KOLONIJA

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Затирање

Пише Драган Рајичић

Први резултати пописа који су стигли до јавности веома су охрабрујући. Има нас око 300.000 мање него пре десетак година, што ће рећи да смо, Богу хвала, почели да се затиремо. Ствар је проста: што нас је мање, много су веће шансе да Србија постане држава за углед и свако поштовање. А у држави без народа, кад се сасвим затremo, актуелни властодршци или они који управо претендују на власт би, ван сваке сумње, изградили право благостање и довели све под конач.

Министарство економије би, на пример, направило прави привредни бум јер не би морало никада више да запошљава након што је све отпустило, а у Министарству здравља би се појавио велики вишак пара јер лекове више не би имао ко да пије. Посебно би имао разлога да задовољно трља руке министар Дулић, коме би у недостатку народа животна средина била перфектно здрава и чиста. Но, ако ни тада не би овде направили другу Швајцарску, само без Швајцараца, тј. Срба, то би, нема опет сумње, у њима могло да побуди чак и жељу да се повуку са власти. Срећом, тада са власти не би силазили у народ, који би био три метра испод земље, него би се враћали искључиво својим кућама које ће до тада порастати пар спратова у вис. Одатле би на миру смишљали нову предизборну кампању за случај, далеко било, да неко од бивших бирача васкрсне.

Да би се овај тренд нашег затирања успешно наставио, актуелна влада мора, међутим, још активније да у томе учествује. Јесте на том плану учинила много, већина преживелих, без посла, пара и здравља, већ завиди мртвима, али увек се може више и боље. Мора, пре свега, да обузда г. Палму из Јагодине који је узео да помаже женидбе, удаје и наталитет уопште. За ову власт то је веома штетно. Дете, чим се роди, мораш да вакцинишеш од оних дечјих болести, а кад порасте требаће му и вакцина против грипа. А где су вакцине, ту су и афере са њиховом набавком. Ваља се свуда уталити јер мандат брзо пролази. Али, кад нема деце, нема ни народа, а кад нема народа нема ни вакцина, па нема ни афера. Без народа све би било чисто као суза, само што би онда свом поштењу морали сами да се диве. То је елементарна логика коју сад ваља следити.

У том смислу треба радити све супротно од онога што ради Палма. Треба, на пример, стимулирати на све начине младе да се никад не заљубе, а склапање бракова не дозвољавати пре седме деценије. Мушкарци са живим сперматозоидима не би на њега имали право ни тада. Поента је да нашу даљу репродукцију сведемо у пожељне оквире, тј. на нулу. Оне јаднике који се ипак некако буду родили треба, пак, стимулативним отпремницама помоћи да одавде оду и пре него што проходају. Где год да се запуте неће погрешити. Изаћи из Србије, макар и бауљајући, поново је сан и малолетних и пунолетних. Зато је обавеза државе да народу изађе у сусрет, да му тутне паре за пут у једном правцу и тако му помогне да се са њом више никад не сретне.

У Србији без Срба, дакле, више не би било ни гладних ни болесних ни незапослених, ни разочараних. Тиме би био остварен и сан власти о уређеној држави у којој више нема ко да ти блокира пут или да ти таласа по улицама. Таква власт би свакако напоскон добила зелено светло да Србију изистински уведе и у Европску унију, а нас, ако у међувремену будемо кремирани, тамо може унети и у оној посуди за пепео. Хоће ли такав хепиенд дочекати баш ова, актуелна власт, не бих да прејудирам, али да ради на томе - ради и то ударнички!

АНКЕТА ДА ЛИ ВАМ ЈЕ ДРАГО ШТО СМО ДОБИЛИ СТАТУС КАНДИДАТА ЗА ЕВРОПСКУ УНИЈУ?

М. Ивњишковић

Бојка Ђировић,
координатор:
- Јесте пријатно чути, али да ли је неопходно испуњавати све жеље евро моћника.

Драган Вилотијевић,
металоглодач:
- Биће нам не како ми хоћемо већ како други хоће.

Живадинка Коларевић,
домаћица:
- Није лоше, али шта ће бити зависи од врха политике.

Зоран Обрадовић,
дипл. економиста:
- Драго ми је, али од тог посла нема ништа!

Жељко Маринковић,
полицајац:
- То је велико знак питања.

Рајко Степовић,
текстилни техничар:
- Није ми драго, јер немам поверење у политику Европске уније.

Светислав Стојановић,
пензионер:
- Смучило ми се иживљавање ЕУ.

Милица Пауновић,
студент биологије:
- Пуцањ у празно.

Бранко Косановић,
музичар:
- Не, Србија и Срби од тога немају никакве користи!

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoproduct@nadm.com

Врхунско по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, пшеничног, пченичног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаса, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

SUNCЕ

Prozori i vrata u dekorima drveta uz 10 godina garancije

gratis staklo za 4 godišnja doba

www.suncemarinkovic.com +381 34 330 870

ДРЖАВА ПОВЕЗАЛА СТАЖ РАДНИЦИМА „АУТОСАОБРАЋАЈА”

Дуговали доприносе пет година

раво порески дугови и неплаћени доприноси за пензијско и социјално осигурање, тако да је са уплаћених 480 милиона динара скинут велики баласт „АС”-а.

Такође, подржављењем предузећа стекло се право да предузеће спроведе социјални програм који ће бити финансиран из републичког буџета, чиме ће бити решен проблем вишка радника. Процене су различите, а најчешће се помиње да је од 526 запослених вишак око 200 радника. Међутим, о томе ће се изјаснити нова управа која има обавезу да изради план реорганизације предузећа.

Према грубој процени за социјални програм је потребно најмање 50 милиона динара, а да ли ће се плаћати 150 евра по години стажа, како је првобитно планирано, или ће износ бити 200 или више евра, вероватно ће зависити од резултата преговора пословодства и синдиката, али и од расположивих средстава.

Укупна дуговања предузећа била су око милијарду динара, али уплатом државних пара за повезивање стажа и решавањем вишка запослених очекивања су да би „Аутосаобраћај” могао да постане здрава целина. Дуговања према добављачима, пре свега за нафту, остају да се намире.

Од 526 запослених у Крагујевцу ради око 180 до 200 људи, а остали су у Баточини, Лапову, Аранђеловцу и Тополи, јер „Аутосаобраћај” је био велики превозник у седам општина региона. Део имовине „Аутосаобраћаја” је због лоших или невештих пословних потеза у преходном периоду под банкарским хипотекама, а новоизабрано руководство ће ускоро обавити разговоре са банкарима. Највећи судски спор је, иначе, око власништва над об-

ГАРАЖА „АС”-А У СТАНОВУ

Држава и град Крагујевац недавно су и званично постали већински власници „Аутосаобраћаја”, па је средствима из републичког буџета повезан стаж за 958 садашњих и бивших радника за период од почетка 2006. до краја 2010. године. Следи процена колико је запослених прекобројно и социјални програм, а потом и трагање за стратешким партнером

јектом Ауто-мото друштва у Улици Светозара Марковића.

■ Реалан циљ

Наредни корак је трагање за стратешким партнером и нова приватизација предузећа, јер је било нереално очекивати да у тре-

нутку када „АС” дугује око милијарду динара буде привлачан за било какво улагање. Због великих финансијских тешкоћа у које је предузеће запало постојала је опасност да почетком марта 2010. године Крагујевац остане без градског превоза. Радници „Ауто-

саобраћаја” упутили су тада захтев руководству фирме да им исплати заостале зараде и доприносе, са претњом штрајка.

То је значило да аутобуси у јавном градском превозу неће саобраћати на 33 од укупно 52 линије, колико покрива ово предузеће. Иако преосталих 19 линија држи фирма „Вуловић транспорт”, јасно је да би, да се Скупштина града није умешала, јавни превоз путника био десеткован.

Тадашњи менаџмент није могао било шта да промени, па је локална управа притекла у помоћ тако што су су руководећа места директора и његовог заменика преузели људи које је она поставила. План је био да град узме кредит од 250 милиона динара

(хипотека се ставља на имовину предузећа - Аутобуску станицу) чиме би се одблокирао рачун, консолидовало пословање и решио проблем вишка запослених. Град је и тада био заинтересован због јавног интереса, пошто јавни превоз грађана месечно дотира са 26 милиона динара.

Град, међутим, није успео да се кредитно задужи залагањем Аутобуске станице, а тврдило се да се томе противио и синдикат, па је некако премошћен период до септембра 2010. године, када није могло даље. Градски превоз је тада поверен београдском јавном предузећу „Ласта”, а аутобуси „Аутосаобраћаја” остали су на 12 приградских линија.

Тог тренутка се нагађало хоће ли „Ласта” преузети комплетан „Аутосаобраћај”, али то је било нереално. Према договору са градском управом нови превозник је имао обавезу да преузме „АС”-ову Радну јединицу „Градски превоз”, што је и учињено, тако да данас у „Ласта” ради око 200 некадашњих возача и кондуктера „Аутосаобраћаја”.

Иако је „АС”-у због неплаћања лизинга одузето 20 аутобуса и градски превоз поверен „Ласта”, остали су у међумесном, приградском и општинском саобраћају, а имају и одређени број међународних линија. Сачували су имовину, станице у Крагујевцу и Тополи, гаражу у Белошевцу, а имају имовину и у Аранђеловцу. Просечна плата је око 25.000 динара са исплатама које касне три и по месеца, али се ипак сваке недеље исплаћује по четвртину плате. Са растерећењем од највећих дуговања опстанак у делатности и проналажење стратешког партнера, очито, постаје реалан циљ.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ТУ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ НЕЗАДОВОЉНИ ОДГОВОРМ МИНИСТРА

ји политичка воља за смену директора

Предлог Управног одбора Института, обећање министра, као ни четири кривичне пријаве против директора, још увек нису довољни аргументи да Влада разреши дужности Драгољуба Ђокића. Штрајкачи тврде да не постоји политичка воља за његову смену и најављују даљу радикализацију протеста

ШТРАЈК СЕ НАСТАВЉА У НОВИМ ФОРМАМА - ДРАГАНА ИВАНОВИЋ

слени страхују од блокаде рачуна.

Штрајкачки одбор подсела да су за време директоровања Драгољуба Ђокића установу напустила четири професора Медицинског факултета, два су дала оставке са места помоћника директора, један асистент је смењен са места начелника, један је сам поднео оставку, двојица су добила упозорење пред отказ, смењена је начелница службе, што представља „стручно урушавање Института”.

Инспектори Одсека за привредни криминал током тромесечне истраге детаљно су испитали економско-финансијско пословање, а резултат истраге су четири кривичне пријаве у року од непуне три недеље.

Крагујевачка полиција поднела је прву кривичну пријаву 28. септембра против директора Института за јавно здравље због сумње у злоупотребу службеног положаја. Директор се сумњичи да је за закуп пословног простора у улици Браће Пољаковић сачинио дупле уговоре и на тај начин ову здравствену установу оштетио за око милион динара. Како се незванично сазнаје, Тужилаштво је по овој пријави покренуло истрагу.

Наредна пријава уследила је 11. октобра, али је овом приликом осим директора осумњичена и његова сарадница Весна Андрејевић.

ДИРЕКТОР ЂОКИЋ НЕМА ПОДРШКУ МИНИСТРА ЗОРАНА СТАНКОВИЋА, АЛИ НИ РЕШЕЊЕ О РАЗРЕШЕЊУ

Полиција сумња да су они извршили кривично дело злоупотребе службеног положаја тако што су сачинили фиктивне уговоре о пружању одређених услуга са једним од запослених у Институту за јавно здравље, а без његовог знања. Новац за наводне услуге осумњичени су задржавали за себе и сумња се да су на тај начин директор и његова сарадница остварили новчану корист од 140.000 динара, а зајед-

но са припадајућим порезима Институт за јавно здравље оштетили за скоро 200.000 динара.

Само три дана касније, 14. октобра, уследила је још једна кривична пријава против Ђокића и четири директора власника приватних предузећа из Београда. Сумња се да су они сачињавали фиктивне фактуре на основу којих је са рачуна Института исплаћиван новац за робу која никада није испоручена. На тај начин рачун Института оштећен је за више од 1,6 милиона динара.

Четврта пријава поднета је 17. октобра, а осим директора на листи осумњичених је и бивши председник Управног одбора ове установе Марин Ивошев. Он се сумњичи да је фалсификовао одлуку Управног одбора на основу које је директору Ђокићу омогућено да свој приватни аутомобил уз накнаду користи у службене сврхе.

Сумња се да је на тај начин рачун Института за јавно здравље оштећен за више од 1,8 милиона динара.

Укупан износ за који је Институт за јавно здравље оштећен по свим пријавама достигао је цифру од преко четири и по милиона динара, а како најављују у Штрајкачком одбору очекује се да ће бити још посла за полицију и тужилаштво.

Г. БОЖИЋ

ИНСТИТУТ ЗА БИОЛОГИЈУ МАТИЧНИХ ЋЕЛИЈА

Крагујевац ће постати град науке

У марту идуће године требало би да почне градња објекта од 10.000 квадрата, који ће се налазити непосредно поред Научно-технолошког парка, који се такође гради на простору између два кружна тока на уласку у град са аутопута. То ће бити и почетак реализације пројекта од националног значаја, по коме би Србија била препознатљива и у светским оквирима

Пише Јаворка Станојевић

Жеља једног научника светског гласа да огромно знање и углед стицани у најпрестижнијим светским центрима стави у службу своје земље, као и визија челних људи Универзитета и Медицинског факултета, одлучних да докажу да су врхунска научна постигнућа могућа и у малим академским заједницама, учиниће да Крагујевац, који је до сада био познат по аутомобилима, ускоро постане препознатљив као град науке.

Одлучујући корак ка остварењу амбициозног циља биће изградња Института за биологију матичних ћелија. Камен темеља за изградњу објекта од 10.000 квадрата, који ће се налазити непосредно поред Научно-технолошког парка, који се такође гради на простору између два кружна тока на уласку у град са аутопута, требало би да буде постављен средином марта наредне године. Планирано је да у оквиру Института, као посебна целина, буде формирана банка за чување матичних ћелија.

Будући да на нашим просторима постоји велико интересовање за депоновањем ћелија из пупчане врпце, које би могле да се користе за лечење многих болести, очекује се да би банка могла да буде значајан извор средстава за научна истраживања. Очекивања се темеље на чињеници да слична банка постоји тек на раздаљини од чак 600 километара.

■ Град даје опремљено земљиште

Препознајући шта оснивање оваквог Института значи за развој града и верујући у углед професора Миодрага Стојковића, који је носилац пројекта иза кога стоји Медицински факултет, локална самоуправа одлучила је да бесплатно уступи хектар комплетно инфраструктурно и комунално опремљеног земљишта. Према речима заменика градоначелника Небојше Здравковића, реч је о земљишту које је комерцијално изузетно вредно, јер је „ВИП“ парцелу исте повр-

шине у близини недавно платио 800.000 евра.

- Пре неколико месеци, када смо потписали протокол, град се обавезао да у финансирању пројекта учествује са 40 милиона динара, али смо проценили да ће изградња овако важне научне институције бити од изузетног значаја за убрзани развој града који настојимо да обезбедимо. Почетак радова планиран је за март, што се поклапа са почетком серијске производње у „Фијату“. То ће бити симболично, али за Крагујевац веома важно, повезивање науке са привредом, каже Здравковић.

Важност Института који ће Крагујевац добити показује и чињеница да је његово оснивање сврстано у пројекте од националног значаја. Овакав статус добио је још једино Центар за нано технологије који ће бити основан у Београду. Због тога што ће крагу-

МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈУМ О МАТИЧНИМ ЋЕЛИЈАМА У КРАГУЈЕВЦУ

- Ми у Влади Републике Србије већ неколико година подржавамо напоре да од најталентованијих људи направимо пројекте и да им дамо шансу да онда они другим младим људима дају конкретне разлоге да остану у Крагујевцу,

Шумадији, Србији и граде своје научнијере. Институт ће, уз „Фијат“, обезбедити да ко год буде говорио о Крагујевцу зна веома добро где и у којој земљи се налази тај град, истакао је министар Ђелић, на међународном симпозијуму посвећеном матичним ћелијама на овдашњем Медицин-

ском факултету, на коме су, 15. октобра, учествовали најугледнији светски стручњаци ове гране медицине.

Будући да су и локација и новац обезбеђени, очекује се да би Цен-

тар и банка матичних ћелија требало да почну да раде 2013 године.

■ Наука преливена у праксу

Пресудна улога у остваривању визије да се град на Лепенци учини препознатљивим на светској научној мапи припада професору доктору Миодрагу Стојковићу, који је углед и славу стекао радећи у најистакнутијим светским институцијама. Међу многобројним признањима која је заслужио овом научнику је припала част да буде уредник једног од најугледнијих научних часописа у свету „STEM CELLS“ (Матичне ћелије). Име овог чувеног имунолога привукло је еминентне светске научнике да учествују на Међународном симпозијуму на Медицинском факултету.

Иако је каријеру могао наставити било где у свету, професор Стојковић је одабрао да науком настави да се бави у Крагујевцу, јер је у овом граду, како каже, препознао људе који имају енергију и храброст да крену у реализацију амбициозног пројекта у коме су видели визију будућег развоја.

- Ја бих у тај пројекат ставио и мој пројекат повратка у земљу, јер је то био један додатни аргумент да се вратим. Одлуку сам донео пошто сам схватио да имамо потенцијала, не само у глави, него и

да заиста направимо тај Институт. Ово што грађимо требало би да буде место због кога ће млади људи остати у земљи, али се и враћати. Већ смо успели да привучемо Славена Ерцега и Вељка Николића, од којих је један завршио докторски рад у САД, вратио се и данас ради као професор на нашем факултету, а други је мој бивши пост докторант са којим сам радио у Валенсији.

Морам рећи да добијам свакодневно велики број мејлова наших младих људи који питају какве су могућности за развој њихове каријере. Зато увек подвлачим да је наш најбитнији циљ да, стварањем услова за задржавање оних који стасавају и враћањем оних који су отишли, створимо нешто на дуже стазе. Зато је мени драго да смо променили локацију, јер овде, у центру града, нема простора за ширење, а тамо где ћемо бити постоји могућност да се то и даље шири, да се кроз генерације и генерације надграђује, тако да у будућности имамо све бољи и бољи Институт и банку.

Основна новина целог Института је банка матичних ћелија, јер такве банке нема ни на нашим просторима ни у окружењу од 600 километара. Одлично је када имате институцију која се бави научним радом, али ту науку треба да прелијете у пројекат ћелијске

НА ВЕЛИКОМ ЗАДАТКУ ЗА НАУКУ И МЕДИЦИНУ: ДЕКАН МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ И МИОДРАГ СТОЈКОВИЋ

јевачки Институт Србији обезбедити важно место на светској медицинској мапи и на пољу регенеративне медицине који многи сматрају будућношћу медицинске науке, Влада је одлучила да првобитно обећана улагања од 5,7 милиона повећа на десет милиона евра. Уз 2,3 милиона евра капиталних инвестиција, које ће Универзитет добити за опрему која ће бити на располагању научним радницима свих факултета, и 19 милиона динара за потрошни материјал, научници који буду радили у Институту требало би да имају услове какве нуде најистакнутије научне институције у свету.

Добра вест о решености државе да средствима фонда Европске инвестиционе банке намењеног развоју науке издашно подржи напоре професора Стојковића, Универзитета, Медицинског факултета и града Крагујевца стигла је од министра за науку Божидара Ђелића, који је истакао да су овакви пројекти велика шанса да се интелектуални потенцијали које имамо ставе у службу развоја земље.

НАГРАЂЕН МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧ

Ћелија из длаке лечи око

Награда за младог истраживача, коју на годишњем симпозијуму додељује најстарији и најугледнији часопис посвећен истраживању матичних ћелија и регенеративној медицини „STEM CELLS“ ове године припала је др Еви Ани Мејер-Блазејевској са Универзитета Ерланген-Нирнберг у Немачкој.

Према речима професора Миодрага Стојковића, који је уредник часописа, њен рад изабран је између 40 апликација, а показује да је могуће матичне ћелије које се налазе у фоликулу косе, односно у длаци, искористити за лечење неких очних болести. Рад решава групу проблема који настају код оштећења рожњаче који се лече тако што се ћелије узимају са здравог ока. Овим методом решава се проблем који је настајао када су оба ока оболела. Према речима проф. Стојковића, то практично значи да су научници изоловали матичну ћелију из косе и, у шољи за кафу, натерали је да буде ћелија ока. Иако је проценат успешности примене ове методе у лабораторијском условима 80 одсто, потребно је да поступак прође дуготрајну процедуру пре него што добије дозволу за примену на људима.

РЕФОРМА ГИМНАЗИЈА

Нашминкани програми за гимназије

Наставни планови које је усвојио Национални просветни савет примењиваће се већ ове године. У Министарству просвете кажу да је у питању тек привремена корекција која се односи на „избацивање архаичних израза и садржаја које је прегазило време”, а да ће за две године бити извршена „права” реформа

Пише Марија Обреновић

Филозофија природних наука, етика, социологија религије и астрономија - само су неки од нових, додуше изборних, предмета које је према првобитном плану од ове године требало да уче гимназијалци у Србији. Нови наставни програми које је, крајем септембра, усвојио Национални просветни савет не предвиђају, међутим, ништа од тога.

Једини нови наставни предмет који је уведен је трећи страни језик. Међутим, пошто школама, због рационализације, није дозвољено упуштање нових наставника и тај трећи страни језик у своје програме уврстиће само оне које буду имале могућности да часове организују захваљујући кадру који већ имају. Питање је да ли ће то и оне учинити, јер би значило „претумбавање” распореда часова и промену програма два месеца након почетка школске године.

Ипак, по мишљењу Конференције гимназија Србије и Уније синдиката просветних радника, уместо стварне реформе гимназије су добиле само „козметичку промену

наставних планова”. У Министарству просвете кажу да је у питању тек привремена корекција која се односи на „избацивање архаичних израза и садржаја које је прегазило време”, а да ће за две године бити извршена „права” реформа.

Изгласани на захтев министра

Програми по којима је и ове године требало да уче гимназијалци стари су равно две деценије. Генерација која је 1. септембра села у гимназијске клупе завршила је „реформисану” основну школу и програми ове средње школе јој по много чему нису одговарали. Зато је Министарство просвете пре три године најавило да ће најкасније 2011. реформа бити завршена. Смањење укупног недељног фонда часова на 30, мноштво изборних предмета, укључивање информатике у редовну наставу (уместо да се она одвија у блоковима као што је то био случај у том моменту) и повратак „велике матуре” - неке су од промена које су тада најављиване.

У међувремену су до медија стизале и друге информације, на пример, да ће информатика бити избачена из редовне наставе, па да ће број предмета са 16 бити смањен на 10.

Коначно, крајем априла тадашњи помоћник у Министарству просвете Богољуб Лазаревић саопштио је да ће реформа, која је најављена за септембар, бити одложена и да ће и ова генерација гимназијалаца учити по старим програмима. На одлагању је, како је наведено, инсистирао и Национални просветни савет, који је крајем прошле године затражио од Министарства да се реформа одложи за 2012. годину. Образложење је било да нема довољно времена да се нови наставни планови донесу и усвоје на задовољавајући начин и да ће бити

уведени тек након усвајања стандарда постигнућа, као што је прописано Законом о основама система образовања и васпитања.

Међутим, на седници одржаној 27. септембра Национални просветни савет је („шушка се” на инсистирање министра просвете Жарка Обрадовића) ипак усвојио нове наставне програме за 19 предмета у гимназијама, а једино није прихваћен програм за српски језик и књижевност, јер су представници Друштва за српски језик и књижевност и Филолошког факултета у Београду и мали примедбе на тај предлог и о њему ће се одлучивати на наредној седници.

Ови програми ће, према одлуци Савета, важити за ову и наредну школску годину. При том је предлог Савета да се, колико је то могуће, нови програми, односно циљеви васпитања и образовања, примене не само на ђаке првог разреда гимназија, већ и на ученике осталих разреда. Потпуно нови наставни планови биће урађени тек за две године.

По речима мр Радојка Дамјановића, начелника Школске управе, промена наставних планова била је неопходна не само због чињеница да они нису редефинисани пуних 20 година:

- Стари наставни планови новој генерацији нису прилагођени ни у смислу садржаја ни у погледу наставних метода, нити су усклађени са новим стандардима образовања. Страни језик је најбољи пример за неусклађеност садржаја. Зато је ова промена сада морала да се уради. Ова генерација је у основној школи од првог разреда учила енглески и још један страни језик. Доласком у гимназију, међутим, наставу енглеског слушали би као да су га учили четвори, а не осам година, а другог језика испочетка, иако су за четори године учења у основној школи свакако много тога већ савладали. Новим програмом добиће могућност да уче и трећи, додуше, само у школама које ће наставу моћи да организују ангажујући већ запослене предаваче, каже мр Дамјановић, напомињући да, на жалост, ни нови наставни програми у нашим школама још увек нису довољно флексибилни да одговоре променама.

ПРОМЕНЕ СУ САДА БИЛЕ НЕОПХОДНЕ: РАДОЈКО ДАМЈАНОВИЋ

Конференција гимназија Србије, међутим, има много примедби на нове наставне садржаје, наводећи да су промене тек „козметичке и политичке”. Захтев ове струковне организације био је да се најпре усвоји стратегија образовања и стандарди постигнућа ученика гимназија, који би били основа за израду реформисаних планова, да се обезбеде средства за реформу пре њеног извођења. На жалост, на седници Савета њихови предлози нису ни прочитани.

Струка: привидне промене

„Представници Конференције гимназија Србије желели су да члановима Националног просветног савета објасне предлог професора из многих гимназија у Србији да Савет не би подржао предложене измене програма, јер су оне козметичке и политичке природе, а има и штетних измена, поготово у предмету српски језик. Међутим, нити је председница Савета хтела да прочита допис Конференције на седници, нити је нашим представницима хтела да да реч, иако су је тражили више пута. Уместо тога, а уз помоћ присутних гостију из Министарства просвете и Завода за унапређивање образовања и васпитања, успешно је гласање привела крају.

Тако ће неки професори српских гимназија, у сред наставе, за петнаестак дана морати да мењају своје програме, док остали у својим предметима неће мењати ништа, а све заједно ће се звати „промене

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

ПРИЈАВА НЕОВЛАШЋЕНОГ КОРИШЋЕЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ПД „Центар” Крагујевац је омогућио пријаву неовлашћеног коришћења електричне енергије преко бесплатног телефонског броја **0800/360-330** који је оперативан 24 сата. Пријаве ће се примати у огранцима друштва: „Електрошумадија” Крагујевац, „Електроморава” Пожаревац и „Електроморава” Смедерево.

Пријава неовлашћеног коришћења електричне енергије може се извршити и преко сајта www.edcentar.com.

**ПД „Центар”
 Крагујевац**

Огранци друштва:
 ЕД Електрошумадија
 34000 Крагујевац
 Ул. Слободе бр. 7
 Тел. 034/370-082
 Факс 034/370-156

ЕД Електроморава
 12000 Пожаревац
 Ул. Јована Шербановића бр. 17
 Тел. 012/223-926
 Факс 012/224-841

ЕД Електроморава
 11300 Смедерево
 Ул. Шалиначка бр. 60
 Тел. 026/231-210
 Факс 026/227-141

Зијалце

НОВИ ПРОГРАМИ И ЗА СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

ПРИМЕДБЕ ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА - МИЛАН ЈЕВТИЋ, УНИЈА СИНДИКАТА

Тумбање распореда часова

Поред нових програма за гимназије, на седници Националног просветног савета усвојени су и планови за девет образовних профила у средњим стручним школама. По мишљењу Уније синдиката просветних радника ови програми ће направити велике проблеме приликом реализације наставе, односно прављења распореда часова, који ће морати да се мењају по неколико пута у току школске године.

Овако осмишљени наставни планови и програми, уколико се усвоје и примене и на остале образовне профиле, једносменски рад у средњим стручним школама уводе као неминовност, а мишљења су и да њихова примена захтева и промену начина финансирања. Због свега тога, УСПРС предлаже да примена иновираних планова за остале образовне профиле сачека и промену начина финансирања у образовању, каже Милан Јевтић, из Уније синдиката просветних радника.

Нови планови усвојени су за ђаке који се школују за геометре, аутоелектричаре, месаре, пекаре, млекаре, пољопривредне и прехрамбене техничаре, ветеринаре и механичаре пољопривредне технике.

наставних програма у гимназијама“.

Слично се догодило и у јануару 2011, када смо упутили резултате анкете спроведене у већини гимназија у Србији, поводом најављене реформе гимназије, затраживши да се реформа не сме спровести без доношења стандарда постигнућа за ученике и формирања опште матуре. И тај документ никада није предочен члановима Савета. Убрзо, у време великог штрајка у просвети, реформа је „пала на улици“, каже се у саопштењу Конференције гимназија Србије.

Унија синдиката просветних радника Србије, у свом саопштењу, такође изражава жаљење због тога што нису усвојене аргументоване примедбе Конференције гимназија Србије, сматрајући усвојене програме само привидном преправком досадашњег наставног програма.

Без обзира на мишљење оних који ће нове програме морати да спроведе, реформисани планови мораће да се поштују. Када ће се, међутим, то заиста и десити питање је. У Првој крагујевачкој гимназији кажу да о новим плановима знају само оно што се претходних дана појављивало у медијима. По речима Славице Марковић, директорке Прве гимназије, никакво званично упутство од Министарства у ову школу још увек није стигло.

Због издавања физкултурних сала рекреативцима и спортским клубовима директори крагујевачких школа често су „на тапету“. „Прозивају“ их да уступањем школског простора „згрћу“ велики новац над којим нико нема контролу и готово обавезно им се „пришива“ да нико и не зна на шта се новац троши.

Чињеница је да школе заиста зарађују fine суме на име издавања физкултурних сала. По речима директора школа, али и људи из градске управе, тај новац најчешће се користи како би се „премостио“ мањак средстава. Наиме, иако је финансирање текућег одржавања и капиталних радова у школама обавеза града, због кризе и мањка новца у буџету немогуће је „испратити“ потребе свих школа, па се новац које школе зараде издавањем простора углавном користи за све оно што град, али и Министарство просвете, нису у стању да у датом моменту плате.

ИЗДАВАЊЕ ФИСКУЛТУРНИХ САЛА

Директори стално под сумњом

Ипак, због постојања „рупе“ у закону и нелогичности прописа који се односе на ову проблематику, простора за малверзације, на жалост, има.

■ Од 500 до 1.500 динара

На територији града постоји двадесетак основних и осам средњих школа, а 20 има своје физкултурне сале. О начину издавања овог простора и цени одлучују директори, заједно са школским одборима.

Занимљиво је, међутим, да је на недавно одржаној седници Градског већа образована троцлана комисија за утврђивање услова и начина коришћења физкултурних сала основних и средњих школа од стране спортских клубова. Комисију чине Бранко Крсмановић члан Градског већа за спорт, Јован Павловић – Бојаџић, помоћник градоначелника за спорт, и Зоран Чаушевић, представник ресорне градске управе. Њен задатак је да утврди и предложи Већу распоред коришћења сала, цену по сату за тренажне и такмичарске активности спортских клубова, као и начин регулисања права и обавеза између школа и клубова за ову школску годину.

По речима Бранка Крсмановића, оваква комисија на нивоу града постоји већ три године.

– Само одбојкашких клубова на територији града има пет и имају 17 селекција. Ту је и десет кошаркашких клубова са пет сениорских селекција и 36 селекција млађих категорија, а где су остали спортови. Сви они имају потребу за простором за тренинге, а град нема довољно спортских дворана. Логично је да ће они користити физкултурне сале, наравно, у терминима када се не одржава настава. Због великог притиска клубова на школе, али и чињенице да град финансира одржавање школа, па и школских сала, пре три године, у договору са школама, дошли смо на идеју да се на нивоу града образује комисија која ће координирати читав посао. Компромисно решење је направљено за цене по којима ће се сале издавати клубовима. Већина њих, поготово када су у питању млађе селекције, располаже само новцем од члана-

САЛА ПРВЕ КРАГУЈЕВАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ

За издавање физкултурних сала рекреативцима надлежни су школски одбори, док о спортским клубовима води рачуна градска комисија. Међутим, у питању је пракса која није баш у складу са прописима

рине, па им комерцијалне цене никако нису одговарале, објашњава Крсмановић.

Спортским клубовима, захваљујући договору са градом, школе простор издају по нижим ценама. Клубови добијају вечерње термине током радне недеље по цени од 500 динара. О цени коришћења сала за рекреативце, који су ту најчешће током викенда, у свакој школи одлучује школски одбор. Комерцијална цена издавања физкултурних сала у граду креће се између 1.000 и 1.500 динара.

Када се све узме у обзир, очигледно је да школе које имају физкултурну салу имају и прилику да сваког месеца прикупе солидну своту новца. Питање које им се често поставља је на шта се тај новац троши. Од члана Градског већа за образовање Драгослава Милошевића, али и Ненада Миловановића, директора Основне школе „Мирко Јовановић“, добио смо идентичан одговор – на текуће одржавање, куповину учила и све радове који су у школи у датом моменту неопходни.

– Због кризе и мањка новца у буџету града многе школе без пара од издавања физкултурних сала и другог простора тешко да би могле да функционишу. Често се дешава

ПОСТОЈИ УВИД У ТРОШЕЊЕ ПАРА: ДРАГОСЛАВ МИЛОШЕВИЋ

да, и када ми финансирамо капиталне радове, део посла ураде захваљујући сопственим средствима. У „Вуку Караџићу“, на пример, дневни боравак је формиран захваљујући новцу од издавања сала, а сопственим новцем део радова финансираше су и школе „Милутин и Драгиња Тодоровић“, „Станислав Сремчевић“ и „Мирко Станојловић“, „Мирко Јовановић“, објашњава Драгослав Милошевић.

– Салу током недеље издајемо спортским клубовима, а викендом рекреативцима. За клубове је цена 500 динара, а за рекреативце 1.000. Ту цену одредио је Школски одбор. Новац се уплаћује на рачун школе, а користи за текуће одржавање, радове, али и наставна средства. Рецимо, током прошле године купили смо телевизоре, ДВД плејере и ЦД плејере који су нам били потребни за наставу језика, каже Ненад Миловановић, директор ОШ „Мирко Јовановић“.

■ (Не)законит поступак

Читава прича чланова Градског већа и директора школа свакако одаје утисак да се у граду, када је у питању издавање школског простора, ради све како треба. Међутим, у питању је, формално гледано, незаконит поступак. Наиме, за располагање школским простором искључиво је надлежна републичка Дирекција за имовину, пошто су школе, иако су на територији града и налазе се на градском земљишту, заправо формално још увек власништво Републике. Да ствар буде

још компликованија, Закон о основама система образовања уопште није прописао ни једним јединим словом начин издавања школског простора.

– У питању је потпуно апсурдна ситуација. Обавеза града је да финансира одржавање школа, за све радове дозволе издају градске службе, а за свако издавање простора треба да се пита дирекција која је у Београду и која је при том надлежна за десетине хиљада школа. Када је овај пропис донет неке школе су покушавале да прибаве од Ди-

реkcије дозволу за издавање, међутим, дешавало се да на допис месецима не добијају одговор, најчешће никада. Зато су школе у Крагујевцу, али и у другим градовима Србије, једноставно одустале.

Не сумњам да се директори труде да раде у складу са правилима. Школски одбори заиста имају увид у трошење новца, при том је обавеза сваке школе да приликом издавања простора

склопи уговор са корисником, макар то били рекреативци који ће салу користити један једини пут. Новац се обавезно уплаћује на рачун школе. Међутим, због овако нејасних и нелогичних прописа ми као град немомо готово никакву могућност да проток и трошење новца контролишемо, осим да свакој школи у граду с времена на време шаљемо буџетску инспекцију, објашњава Драгослав Милошевић.

Једино што градски инспектори могу да контролишу јесте да ли је школа усвојила финансијски план, постоји ли одлука о издавању простора и завршни рачун на крају године. Токови новца, међутим, у надлежности су Министарства финансија. И, на жалост, све док буде тако биће и места за чаршијске приче о богаћењу директора на рачун издавања школског простора.

Марија ОБРЕНОВИЋ

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ
333 111, 333 116

Vi otvarate Plazu – vašu novu oazu!
 Želimo da Vi budete zvezde kampanje za otvaranje Plaze!
 Sognajte više na www.facebook.com/kgplaza

Tražimo lica iz Kragujevca i okoline, starosti od 13 do 65 godina koja će obeležiti TV spot, bilborde i oglase za Kragujevac Plazu reklamnu kampanju!

Postavite 2 fotografije (1 fotografija krupnog plana lica i 1 cele figure) i kratku biografiju i kontakt podatke. Oni koji budu sakupili najviše „Lajkova“ na stranici www.facebook.com/kgplaza imaju čast da učestvuju na castingu za nove zvezde naše reklamne kampanje!!!

Osobe mlađe od 18 godina koje budu odabrane za učešće na foto i TV snimanju za promotivnu medijsku kampanju KRAGUJEVAC PLAZA, moraju da podnesu pismenu saglasnost roditelja ili pravnih tutora.

KRAGUJEVAC PLAZA

SMALLVILLE
 KRAGUJEVAC

Vaša nova adresa

**NAJKVALITETNIJI MATERIJALI
 IZUZETNA ZAVRŠNA OBRADA
 MODERAN I FUNKCIONALAN DIZAJN
 SIGURNE I JEDINSTVENE KREDITNE LINIJE
 SPECIJALNI USLOVI ZA KUPOVINU NAMEŠTAJA I BELE TEHNIKE**

PRODAJA I INFORMACIJE:
 034 352 641 info@smallville.rs
www.smallville.rs
 SMALLVILLE, Bulevar Kraljice Marije 54,
 Kragujevac

**SAMO 999 € / m²
 sa PDV-om
 i garažnim mestom**

NELT
 NEKRETNINE

SOCIETE GENERALE SRBIJA **VOLKSBANK SRBIJA** **FORMA IDEALE** **TechnoMarket**

НЕВОЉЕ ЖИТЕЉА УЛИЦЕ МИЛИВОЈА БАНКОВИЋА

За све криве *Водовод*

У писму упућеном градоначелнику и на још 15 адреса житељи ове улице за пуцање водоводних цеви и незавршену канализацију која се излива криве „Водовод“, док у овом комуналном предузећу лоптицу пребацују на Предузеће за изградњу града зато што није асвалтирало улицу и изградило кишну канализацију

Становницима Улице Миливоја Банковића у Белошевцу, судећи по писму упућеном на 15 адреса, заиста је прекипело. Ова улица пружа се од Криве ђуприје у овом насељу до Баљковца, дуга је скоро пет километара и повезује ова два насеља. Међу првима је била попложена коцком, али данас је разрована и прашњава, а кад падне киша излива се канализација.

Житељи ове улице за све своје недаће криве крагујевачки „Водовод“ и од градоначелника и Скупштине града траже да реши проблеме које је, како су написали, створило ово комунално предузеће.

- Давне 1983. године склопљен је уговор између ЈКП „Водовод и

УЛИЦА МИЛИВОЈА БАНКОВИЋА У БЕЛОШЕВЦУ

мреже, а да она ни до данас није завршена. Оваквим потезом „Водовод“ није побољшао услове живота грађана, а посебно деце, већ је створио тотално неподношљиве услове живота.

■ Уништена улица

У писму које су, као овлашћени представници житеља Улице Миливоја Банковића, потписали Милен Марковић, Мирослав Петровић и Милорад Дамјановић, наводи се да је због неквалитетних и недовршених радова на канализационој мрежи улица потпуно уништена за саобраћај и да је прилагођена само за тракторе.

- Аутобуска линија према Баљковцу пребачена је на другу локацију. Фекалије се сваког дана изливају из шахти, шири се неподношљив смрад, као и прашина која се подиже када прођу кола или дува ветар. У дворишта је немогуће сести, деца се не играју, воћке и баште су потпуно неупотребљиве, јер су фекалијама и прашином затроване. Напомињемо да смо ми ову улицу изградили самодоприносом пре око 25 година, да би дошао „Водовод“ да је упропаста, написали су потписници писма.

Житељи ове улице написали су надлежнима и шта под хитно треба да се уради, како би се живот вратио у нормалу.

- Неопходно је да се одмах очисте канали са обе стране да не би дошло до загушења и изливања канализације по кућама и двориштима. Уколико од ових апела нема резултата очекујте неке друге кораке радикализма, ићи ћемо даље до председника Републике. Све

институције су писмено обавештене. Петицију је потписало 180 становника, наводи се у писму.

Иначе, оно је достављено градоначелнику Крагујевца Веролубу Стевановићу, Предузећу за изградњу града, Месној заједници Белошевац, Комуналној и Грађевинској инспекцији за путеве, „Водоводу“, Предузећу за путеве и „Нискоградњи“, Комуналној полицији, Градској чистоћи, републичким инспекцијама и свим министарствима Републике Србије.

■ Погрешна адреса

У „Водоводу и канализацији“ кажу да су добили писмо житеља Улице Миливоја Банковића и да су упознали са проблемом, али да они нису права адреса којој се треба обратити да би њихов проблем био решен.

Технички директор „Водовода“ Новица Милошевић каже да се не би враћао тридесетак година уназад и одговарао на питања ко је погрешно, а ко није.

- Предузеће за изградњу града планирало је да изгради Улицу Миливоја Банковића. Када су се нама обратили рекли смо да у овој улици није урађена фекална канализација, као и да постоји потисни ценовод, који треба да се реконструише и да се делом замени. То је Предузеће за изградњу града прихватило, па смо почели и завршили радове на фекалној канализацији. Када смо тај посао завршили урадили смо и реконструкцију потисног ценовода. Иза нас требало је да дођу путари да ураде кишну канализацију и да после тога асвалтирају улицу. Вероватно због недостатка новца улица се не завршава. Када падне киша ситан тампон напуни и канализацију коју смо ми направиле. То и нама прави проблеме. Неколико пута смо морали да чистимо ценовод. Није тачно да смо радове лоше извели. Ми смо свој део посла урадили, није до нас, други треба да заврше свој део посла. То значи да „Водовод“ није адреса којој они треба да се обраћају, него инвеститор, објашњава Новица Милошевић.

Једна од примедби грађана ове улице је да има доста дивљих прикључака. У „Водоводу“ истичу да су уважили те примедбе и да су „скенирали“ стање на терену, пронашли оне који су се неовлашћено прикључили на водоводну мрежу, као и да су дали задатак наплатној служби да те потрошаче уведе у легалне токове и почне наплату утрошене воде.

Милушин ЂЕВИЋ

НОВО ГРАДИЛИШТЕ У КОЛОНИЈИ

Почела изградња 108 станова

На локацији Старој радничкој колонији поред школе „Станислав Сремчевић“ град Крагујевац започео је изградњу зграде са 108 станова, саопштио је Бојан Стојадиновић, члан председништва „Заједно за Шумадију“. Конзорцијум фирми којима је поверено пројектовање и изградња почео је земљане радове на овој локацији и изградњом тих станова биће завршено расељавање Старе радничке колоније. На истом месту биће изграђене још две ламеле из фондова Развојне банке Савета Европе, што ће са становима инвеститора „Смолвила“ и „Глобала“ надмашити број од 1.000 новоизграђених станова само у Колонији.

- То је убедљива потврда развоја града. Да ништа друго у граду није урађено, ово је за објективне посматраче успех вредан хвале, истакао је Стојадиновић.

Владајућа коалиција ради на побољшању повољне инвестиционе климе прописивањем разних повољности за инвеститоре. Посебно се стимулише изградња великих стамбених блокова и пословних центара површине преко 3.500 и 5.500 метара квадратних, за које се одобрава умањење накнаде за уређивање земљишта до 40 посто, рекао је Дејан Нешић, члан правног тима при Градском одбору „Заједно за Шумадију“.

М. П.

ПРОГРАМ

ОКТОБАРСКЕ СВЕЧАНОСТИ КРАГУЈЕВАЦ 2011.

19-22. октобар
Хотел «Шумарице»

24. ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ГРАДОВА ВЕСНИКА МИРА

19-31. октобар
Политехничка школа

ОКТОБАР У КРАГУЈЕВЦУ
Сусрет ученика и професора школа из Италије, Македоније, Босне, Словеније и Србије

20-22. октобар
ОШ «Трећи крагујевачки батаљон»

ОКТОБАРСКИ СУСРЕТ
Боравак ученика и наставника из Куманова и Ново Нагоричане

Четвртак, 20. октобар
9.30 часова
Крај споменика у Багремару

Полагање венаца крај споменика стрељаним Србима и Јеврејима

11 часова
Крај спомен-обележја код Громоваића улаза

Спомен на жртве револуционарног терора

12 часова
Опорница

Полагање венаца на споменик Црвеноармејцима

16 часова
Стара радничка колонија

КОЛОНСКИ СУСРЕТИ

17 часова
Прва крагујевачка гимназија

КОМЕМОРАТИВНА АКАДЕМИЈА

18 часова
Галерија Народног музеја

XVI МЕЂУНАРОДНИ САЛОН АНТИРАТНЕ КАРИКАТУРЕ
Проглашење победника, уручење награда и отварање изложбе

21 час
Спомен-музеј «21. октобар»

БДЕЊЕ
мултимедијална културно уметничка манифестација

Петак, 21. октобар
8 часова
Црква у Шумарицама

ЛИТУРГИЈА

9 часова
полагање венаца херојима и борцима код Крста

ПОШТА ОСЛОБОДИОЦИМА
Спомен-обележје Крај хумке стрељаних ђака и професора

10.30 часова
Молебан крагујевачким великомученицима

11 часова
ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС

12.20 до 12.30 часова
Раскрсница код Великог парка

КРАГУЈЕВАЧКА РЕГАТА МИРА
Мултимедијални програм поруке мира из Крагујевца на интернету

20 часова
Књажевско-српски театар

СЕДАМ
- Позоришна представа Hedde Krausz Sjogren, продуцента и глумице из Штокхолма, Шведска

20 часова
Галерија СКЦ-а

Цивилне жртве
Отварање међународне mail-art изложбе

19-30. октобар
Књажевско-српски театар и Дом омладине

КРАФ
Крагујевачка ревија антиратног филма

Субота, 22. октобар
Друга крагујевачка гимназија

ОЗВАНИЧЕЊЕ ПАРТНЕРСТВА
Потписивање споразума о партнерству Гимназије «Катаринене» из Инголштата и Друге крагујевачке гимназије

20 часова
Музеј «21. октобар»

ОКТОХ
Зоран Христић, тамбурашки оркестар, Камерна банда

Уторак, 25. октобар 8.30 часова
Свечана сала Прве крагујевачке гимназије

БИОИНЖЕЊЕРИНГ ЗА ЉУДСКО ЗДРАВЉЕ
Научна конференција у организацији САНУ, града Крагујевца и БИОИРЦ-а

20 часова
Свечана сала Прве крагујевачке гимназије

ОКТОХ
Катарина Симоновић Ивановић, сопран, Марија Динов Васић, клавир

Среда, 26. октобар 18.00 часова
Музеј «21. октобар»

ГЛИНСКА ТРАГЕДИЈА
промоција монографије

Субота, 29. октобар 20 часова
Музеј «21. октобар»

ОКТОХ
АКХ «Литцеум»

28. и 29. октобар
Универзитет у Крагујевцу
Филолошко уметнички факултет

СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ
Међународни научни скуп

Понедељак, 31. октобар
20 часова
Свечана сала Прве крагујевачке гимназије

ОКТОХ
Примадона Радмила Бакочевић и гости клавирска пратња

21. октобар
ДОСТА СУ СВЕТУ ЈЕДНЕ ШУМАРИЦЕ
литерарни и ликовни конкурс на тему Крагујевачког октобра (саопштавање резултата у новембру)

КОМУНАЛНО СРЕЂИВАЊЕ У МЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ СУШИЦА

Игралиште уместо депоније

Месна заједница инвестирала 200.000 динара за претварање дугогодишње утрине, која је престављала ругло, у простор за забаву деце

На захтев грађана улица војводе Петра Бојовића и Сушичке и стамбених зграда из Атинске број 83 и 85 организовано је одвожење велике количине депоноване земље и шута, таложених још из времена изградње оближњих кућа - од пре двадесетак година.

Петнаестак камиона којекаког лома извезено је са те локације на градско сметлиште. Некадашња утринна је делом већ претворена у деचे игралиште, са по једном луљашком, клацкалицом и врте-

шком, на којима се играју малишани. Реквизите за игру поставио је Спортски центар „Младост“.

До сада су одрађени углавном земљани радови. Предвиђено је још да се посеје трава на припремљеном земљишту, постави сто с клупама, изради терен за одбојку и поставе голови за мали фудбал, али све то ће морати да сачека пролеће. Читава инвестиција вредна је 200.000 динара. По речима Славољуба Брадо-

... А ОВАКО САДА

нића, одборника МЗ „Сушица“, Савет Месне заједнице је донео одлуку да организује акцију и обезбеди је средства и механизацију приватног предузећа „Кор-

ман пут“ како би овај простор привели намени. Земљу која је била квалитетнија растурили су по терену и њоме попунили неравнине, а она ће послужити и као плодно тло за сејање траве. Гомиле неквалитетног земљишта, грамаде изломљеног бетона, цигли, црепа и другог отпада радници „Чистоће“ одвезли су на градско сметлиште.

У међувремену смо завршили игралиште у Атинској улици број 101 где су направљени голови за мали фудбал са хватачима за лопте. Инвестирали смо 50.000 динара и то је такође урадио Савет Месне заједнице, напомиње Брадоњић и додаје да је у току акција чишћења простора иза трибина фудбалског клуба у Босанској улици. За то чишћење растиња и корова ангажовали су раднике месне заједнице „Сушица“ и из Центра за социјални рад. У ту сврху

издвојили су додатних 15.000 динара.

У плану је да када то заврше пређу на уређење Сушичког потока и кошење зелених површина које нису биле обухваћене последњом акцијом уређења насеља. Месна заједница, иначе, има своје косачице и радиће два плаћена раника месне заједнице. Тиме се практично и завршава циклус акција предвиђених за ову годину, укључујући замену 69 прегорелих сијалица, крпљење 30 ударних рупа од стране „Нискоградње“, као и асфалтирање Сушичке улице у старом делу насеља.

Иначе, ово је десето игралиште за децу које су изградили у року од три месеца, тако да сада сваки блок зграда има свој кутак за забаву и рекреацију, што није случај у осталим деловима града.

Е. ЈОВАНОВИЋ

ОВАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО НЕКАДА...

ХУМАНОСТ ВЛАСНИКА ШТАМПАРИЈЕ „СКВЕР“

Обрадовао најстарије суграђане

Графички атеље „Сквер“ даровао педесетак књига Геронтолошком центру

Захваљујући Графичком атељеу „Сквер“ библиотека у новом крилу Геронтолошког центра у Крагујевцу богатија је за педесетак наслова. Корисници центра којима је мала библиотека велика разонода из захвалности су редакцији „Крагујевачких“ предложили да о томе напише неколико речи. Ипак, Ненад Мијатовић, власник Графичког атељеа једва је, после дужег убеђивања, пристао на разговор.

Нисам то урадио да бих рекламирао себе или своју фирму, одговорио је када смо му објаснили зашто га зовемо.

Тек када смо објаснили да је у питању предлог корисника Геронтолошког центра некако се решио да каже неколико реченица. Да се фотографише ипак је категорично одбио.

У питању су издања која су штампана у овој штампарији. Током готово три деценије рада доста се тога накупило, пошто у

штампарији увек остане по неколико примерака вишка. Бесмислено је да све те књиге сакупљају прашину, а и простора за чување немамо много, па сам одлучио да их поклоним Геронтолошком центру, објашњава Мијатовић.

Чињеница да је октобар месец посвећен старима није Ненад навела на овај гест, чак је ту информацију од наше екипе први пут чуо, као и то да је у току акција за прикупљање књига за ову библиотеку у којој учествује неколико омладинских организација. Неки специјалан повод, каже Ненад, није имао.

Ипак, обрадовао сам се када сам видео да ту библиотеку води моја некадашња комшиница Живана Ђорђевић, сада корисница Геронтолошког центра. То је једна изузетно хумана жена која је читав свој век посветила деци. Мислио сам да се одселила у други град и заиста сам се обрадовао што смо се видели. Тек након њеног позива сам заправо пристао на овај разговор, каже Мијатовић.

„Име и број“ Станише Бркића, „Певачи у снуле престонице“, зборник крагујевачког песништва, затим „Данс макабре“, па романи, збирке поезије, комплетна едиција „Првенац“ Студентског културног центра, само су неке од књига у којима ће корисници Геронтолошког центра моћи да уживају. Инче, библиотека у новом делу Геронтолошког центра формирана је пре мање од две године. До књига долазе уз помоћ донација или током акција различитих организација. Захваљујући донацији Графичког атељеа „Сквер“ њихов број је толико увећан да ће, по речима директора Владана Јовановића, ових дана морати да набаве још један ормар.

М. О.

ЖИВАНА ЂОРЂЕВИЋ У БИБЛИОТЕЦИ ЦЕНТРА

Јесен уз Extreme Intimo

Све оне који воле Extreme Intimo обрадоваће вест да сада своју омиљену модну марку могу да прате и преко свог „паметног“ телефона са оперативним системом Android. Једноставно се скида, аутоматски инсталира и потпуно је бесплатна. Довољно је само да скенирате Extreme Intimo QR код и он ће вас одвести до актуелне колекције и видео записа Јанка Типсаревећа. Увођењем ове могућности, Extreme Intimo постао је први модни бренд у Србији који је лансирао мобилну апликацију.

У ваздуху се већ осећа благи мирис кукуруза и печеног кестења, касном лету смо махнули у знак поздрава... Како би вам јесен прошла у добром расположењу довољно је да баците поглед на актуелну Extreme Intimo колекцију.

Део женске и колекције за девојчице украшен је сада топ тренди мотивима животиња. Лија, јелен, сова и жежић донеће осмех у сваки ваш дан. Док дечаци умиљату лију мењају мудрим вуком, у мушкој колекцији шумска тема провлачи се кроз духовит принт вепрова. Ту је и женска колекција која обилује романтичним детаљима, нежном љубичастом, чипком, крупним цветовима... А ту је и колекција за девојчице која присти од боја уз модне илустрације. Нису сви јесењи мотиви позајмљени из природе - део мушке и колекције за дечаке украшен је - компјутерима! Без сумње заљубљеници у модерне технологије доделиће један лајк новим моделима.

ЈУБИЛЕЈ ШКОЛЕ „СВЕТИ САВА” У БОРЧУ

Центар писмености Горње Груже

ПРОСЛАВА ОКУПИЛА МНОГЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Основна школа „Свети Сава” из Борча прошле суботе свечано је прославила вредан јубилеј, 190 година постојања и рада, уз присуство више стотина мештана и гостију. Данас у четири разреда има само 17 ученика и шест предшколаца, док ученици старијих разреда похађају матичну школу у Топоници.

Велики број бивших ђака и учитеља дошао је из Америке, Аустра-

лије и многих европских земаља. Дочекали су их садашњи ученици у народним ношњама и за њих одиграли неколико кола. У сали Месне заједнице директор школе Горан Марић уручио је захвалнице и књиге најстаријим ученицима школе Милошу Николићу, Слави Гајевић, др Милану Јелићу и бројним спонзорима прославе.

Школа је почела са радом далеке 1821. године и читав 19. век и првих деценија 20. века била је једина образовна институција на просторима Горње Груже. Подигнута у црквеној порти радила је до 1880. године, када је престала са радом због дотрајалости. Нова школа градила се од 1883. до 1885. године.

Зграду величине 50 са 30 метара у облику слова „П” подигли су мештани Борча, Бечевице, Топонице, Кусовца, Претока, Радмилићића и Бумбаревог брда. Изградња школе уговорена је на дуг који је исплаћен продајом утрна ових седам села. Најзначајнији ђак прве генерације био је Младен Жујовић, секретар Књаз Милоша.

Школа је делила судбину времена у којем је постојала. Некада је било 30 до 40 ученика у генерацији, а садашње генерације броје 3 до 4 ученика. Демографско пражњење пре четири године у школи је остало само осам ђака, најмањи број у 190 година постојања. Надамо се да ће школа опстати захваљујући повећаном броју брачних парова са троје деце и повратницима из града у село, рекао је званицама и гостима директор Марић.

ПРОГРАМ ИСПРЕД ШКОЛЕ

Најстарија жива ученица школе, рођена 1926. године, је Слава Гајовић, девојачко Миљковић, која се уписала 1933. године и завршила четири разреда. Сада има пет унука од којих троје иде у исту школу. Учитељ Радисав Раденковић (91) учитељавао је овде од 1953. до 1959. године и доказао да је човек испред свог времена и великих амбиција, јер је постао про-

фесор и заменик министра просвете. Био је пресећан у друштву својих бивших ђака. За време своје службе у Борчу организовао је 1957. године на Борачкој реци градњу хидроцентрале која је осветљавала село пре доласка струје високог напона.

За Борач ме везују људи племените душе, који су ми давали подршку погледом и речју. Прво смо направили канал од 800 метара и „уству” дигавши ниво воде 20 метара. Висок пад дао је снагу, тако да је свако домаћинство било осветљено. Нови комунални систем довео је струју до Топонице, те смо ми продали сва наша постројења и лично сам обележио где ће се поставити бандере које су нам довеле високи напон из овог села, са сузама радосницама присећа се старина М. ИГЊАТОВИЋ

УЧИТЕЉ РАДИСАВ РАДЕНКОВИЋ

НАЈСТАРИЈА УЧЕНИЦА СЛАВА ГАЈОВИЋ

ВОЛОНТЕРИ ЦРВЕНОГ КРСТА У ДОБРАЧИ

Прегледи мештана и омаж др Арсенијевићу

Акцијом здравствено-образовних активности „Селу у походе” волонтери Црвеног крста Крагујевца су се у среду, 12. октобра, по седми пут за 16 година дружили на обронцима Рудника са потомцима Јове Добраче. Стотинак мештана дочекало је сољу и погачом активисте здравствених и социјалних институција и представнике Пољопривредне станице, Саобраћајне полиције, Ватрогасног батаљона и волонтере Црвеног крста из Крагујевца и околних села.

Доктор Љубиша Милојевић истакао је значај акције превенције и упута на даља лечења, подсетивши на времена када су мештани по снегу и блату, путевима стрим као да иду бунар, ишли на прегледе код лекара у град. Такође, направио је омаж познатом крагујевачком лекару, примаријусу др Николи Арсенијевићу, рођеном у овом селу, који се први ухватио у коштац са епидемијом дечије туберкулозе и туберкулозе

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

становника Шумадије. Нагласио је да је др Арсенијевић личним примером, радећи два радна времена, као лекар и активиста Црвеног крста, организовао БСГ вакцинације и сузбио туберкулозу код деце и омажине.

Баца издвојеног четвороразредног одељења ОШ „21. октобар” и најмлађи мештани Добраче приредили су рецитал, а Народна библиотека „Вук Караџић” поклонила књиге са историјским и значајним вредностима из њене издавачке делатности.

Укупно су обављена 74 специјалистичка прегледа стоматолога, оториноларинголога, гинеколога, педијатра, интениста и пулмолога и 21 преглед лекара опште праксе, а било је и осам кућних посета и прегледа непокретних болесника. Предавања мештанима одржали су саобраћајни полицијци и ватрогасци.

Ово нам је 133. акција „Селу у походе” за 28 година постојања у којој је учествовало 3.200 људи различитих профила. Да буде мало и забаве деци смо поклонили лопте, похвалила се Невенка Богдановић, секретар Црвеног крста Крагујевца.

Бака Зора из Добраче је прво демонстрирала, а потом и волонтерке подучила старим женским занатима. Научила их је да плету клат, а оне спретније фркет и како да пређу вуну на преслици.

М. И.

АКЦИЈА „ВОЛОНТИРАМ ЗАТО ШТО ВОЛИМ СВОЈ ГРАД”

Филип Морис уређује Мому

Уређењем ентеријера Основне школе „Мома Станојловић” у Крагујевцу прошле суботе је почела волонтерска акција запослених из компаније „Филип Морис” у Србији. Акција „Волонтирам, зато што волим свој град” овог октобра спроводи се у 15 градова широм Србије у којима послује ова компанија.

Запослени у „Филипу Морису” позвали су своје колеге и пословне партнере да заједно помогну да се уреди и улепша место које сматрају значајним за град у којем живе и раде. Ову волонтерску акцију подржала је и компанија „Филип Морис”.

Директор ОШ „Мома Станојловић” Милан Мартиновић у име запослених и ученика школе захваљује се компанији „Филип Морис” на помоћи, за коју је рекао да је веома значајна. Он је нагласио да школске установе, када је финансирање у питању, зависе од својих општина, а с обзиром да су њихови буџети последњих година изузетно скромни, свака помоћ је добро дошла.

Менаџер за комуникације и донације компаније „Филип Морис” Маја Шотра рекла је да ову акцију чини значајном чињеница да, осим тога што на врло конкретан начин помаже да наш град буде још лепши, ширењем волонтерског духа међу колегама, пословним партнерима и суграђанима доприноси општем бољитку друштва у којем живимо.

Иначе, акција „Волонтирам, зато што волим свој град” први пут је покренута 2010. године захваљујући идеји и доброј вољи запослених у компанији „Филип Морис” у Србији. Током лета 2011. године запослени су волонтерски прикупили 19.000 књига из својих приватних и компанијске библиотеке и донирали их библиотекама и установама за старе у 15 градова широм Србије.

М. Ђ.

ЂАЦИ СА ПОЛИЦАЈЦИМА

ПРЕДРАГ ГАЛОВИЋ, ПЕНЗИОНЕР, БИВШИ ГРАДОНАЧЕЛНИК КРАГУЈЕВЦА

Стари дух је ишчезао, да л' ће бити новог

Посебан дух Крагујевца доживљавао сам до 1965. године. Град је био патријархалан, али отмен, госпо- дствен, величанствен. Међутим, велика и нагла досељавања ути-

цала су да се то промени и биће потребно много времена за стварање неког новог духа града

Потеру води Милан Пурић

Ја сам Крагујевчанин, срећно ожењен 46 година, отац троје деце (син дипл. економиста, ћерка професор Универзитета, доктор машинских наука, друга ћерка доктор електротехничких наука) и деда двоје унучади (треће је на путу). Неко ко је растао са градом у интересантном времену. Од поентера у „Застави“, преко начелника, до првог кадровика фабрике аутомобила. Завршио Економски факултет у Крагујевцу као студент друге генерације. Начелник службе за информисање која је, између осталог, штампала лист „Црвена застава“. Потом председник Привредног већа Скупштине града, генерални директор УТР-а Крагујевац. Директор СДК у Крагујевцу, помоћник генералног директора Завода за економику и финансије и на крају директор Југобанке у Крагујевцу. И сва ова места променио сам „по задатку“, јер су ме на њих постављали како је у то време било уобичајено. Сваки од ових послова ме је на одређен начин дограђивао и чинио способнијим са проширеним знањем. Живим у уверењу да нигде нисам оставио горе стање него оно које сам затекао. На крају, и Југобанку, коју сматрам својим највећим дометом у струци, оставио сам (по оцени Народне Банке Србије) у добром стању јер је била једна од само шест које нису завршиле у стечају.

Од 1957. сам у политици на разним функцијама све до 1993. године. Био сам два пута одборник у Скупштини града, посланик у Скупштини Србије и посланик у Савезној Скупштини Југославије. Такође сам биран и за председника Скупштине града. Добитник сам 124 друштвена признања, од којих ми је свакако најдражи Орден рада са златним венцем. Све ово време некако сам осећао да и град пружа многе могућности, па ми је чинило посебно задовољство што сам са породицом у њему.

Како је некад изгледало детињство у Крагујевцу?

Велике промене у мом животу изазвао је долазак у Крагујевац са 11 година. Постојале су веома велике разлике у облачењу и образовању између нас деце са села и деце из града. За кратко време сви смо се уклопили и онда смо се само разликовали по томе ко боље учи, ко боље игра фудбал и ко се боље понаша на улици и у школи.

Како су се тада млади дружили у Крагујевцу?

Много смо се дружили и на улици, и где смо становали, и у школи. Постојала је велика солидарност међу нама. Све смо делили међусобно, и ужину, и уштећене паре да би ишли у биоскоп, и лопту крпењачу са којом смо играли фудбал. Није било зависти и пакости. Млади су се организовали и називали по деловима града у коме су живели. Тако су били познати колонци, парканци, станичарци, сушичани итд. Ја сам био поностан што сам припадао парканцима.

Који део града највише волиш?

Ердоглију и то онај део од нове цркве до Великог парка и од улице Војводе Путника до Браће Хаџића. То је било право језгро Крагујевца.

Шта је породица била некад, а шта је сада?

Мислим да је породица изгубила много на значењу када се упореди са временом када сам ја био дете. Убеђен сам да је породица основни стуб друштва, а када то није тако, тада је и држава у кризи. Данас се то најбоље осећа код нас.

Колико треба да се ради да би човек постао врхунски професионалац?

Технолошке промене које се дешавају у развоју диктирају све већи и већи рад. Како се и у том погледу сада дешава изузетно много, потребно је много и све више да се ради како би стално могли да се прате најсавременији трендови.

Шта најрадије показујеш у граду госту који ти први пут дође у госте?

Конак књаза Милоша, Гимназију, Спомен парк и музеј у Спомен парку, Стару цркву и кућу у којој је живео Светозар Марковић, суд и центар града.

Какав је крагујевачки дух?

Посебно сам доживљавао дух града негде до 1965. године. Био је патријархалан, отмен, господствен, једном речју, величанствен. Ми који смо долазили у Крагујевац са села својски смо се трудили да се уклопимо у њега и будемо део таквог Крагујевца. А све касније је нешто друго. Многа и нагла досељавања утицала су да се то промени. Требаће много времена за уклапање и стварање новог духа.

Ко су Крагујевчани који су обележили дух града у другој половини 20. века?

Тешко је овде бити правичан, но ризикујем да поменем нека имена и да се унапред извиним огромном броју непоменутих. Мирослава Чомића, дугогодишњег директора Народне библиотеке, професора Вуловића, Милића Крстића директора Радничког универзитета, Дору Максимовић Петани, професора Кнежевића, диригента Николића са хором Лицеум, Слободана Павићевића, књижевника, сликаре Јефту Аздејковића и Макета Тасића, Љубу Чаку Пејовић, Малишу Протића из Абрашевића, глумце Љубомира Убавкића Пендулу и Мирка Бабића, управнике Позоришта Саву Барачкова и Ацу Милосављевића, директора школе Маринку Ратковчевић из Медицинске школе, Николију Коку Петровић из Учитељске, Душана Николића из Гимназије, професоре Бранку Ранковић и Ташка Голића из Гимназије, Мићу Брачковића из Учитељске, Мирка Ђоковића, управника Дома омладине и друге. Ту су свакако и људи из привреде и политике попут Првослава Раковића из „Заставе“, Косте Гвозденовића из „Пролетера“, Душана Ђокића из „Филипа Кљајића“, Бралета Стојковића из Привредне коморе, Јакова Јерковића из „22. децембра“, Митра Јанковића из Југобанке. Ту су и политичари Миланче Ђоковић, Славко Зечевић, Бора Петровић и други.

Шта је то „чаршијски живот“ и да ли га има данас?

То су међусобни односи људи и однос према свом граду и његовој традицији. То је, на неки начин, културно-забавни и образовни начин живота. Има га, али недовољно.

Колико је важна визија првог човека града за његову будућност?

Утицај одговорних појединаца на одређене токове изузетно је значајан. Поготово када идеје и иницијативе не претвара у „најпаметније“ одлуке, већ као

подстицај за размишљање и одабир најбољих решења.

Да ли први човек града осећа притисак своје функције?

Мора да осећа, па то је људски.

Како је велики механички прилив становника утицао на град последњих тридесетак година?

Утицао је много на све сфере живота, на економску, на комуналну, на социјалну, на културну, на образовање. Много ће времена бити потребно да се створи нова хомогена целина и створи нови стил и начин живота у граду.

Прагнеш ли крагујевачки спорт и шта мислиш о њему?

Прагнеш и мислим да су резултати изнад материјалних могућности.

Каква је данас културна сцена града?

Све сфере живота чине културни миље града. Чине се напори, али однос грађана према тим манифестацијама, најблаже речено, прилично је чудан. Биоскопа нема, а то ником не смета. Позориште сада има мање гледалаца него пре 40 година а град је три пута већи. Музички програми су слабо посећени. Чини ми се да је потребан један покрет код народа, посебно омладине и студената, да се пробуди интересовање како многи културни догађаји не би пролазили мимо њих.

Како је место Крагујевац са колином за живот?

Изузетан положај и окружење.

Шта мислиш о лепим Крагујевчанкама?

Ваљда је и велико досељавање довело до мешања и укрштања становништва, што је позитивно утицало на лепоту и изглед девојака, али не само њих.

Шта Крагујевцу недостаје?

Нова зграда позоришта, ново деценије позориште, нова зграда за градску библиотеку, нова зграда за филхармонију и оперу. Све ове институције су у неадекватним и привременим просторијама или их уопште немају. Знаш да за све ово сада нема пара. Чуди ме што се не прихватају иницијативе да се бар одреде локације или једна локација за све ово. После се, ако буде пара и памети, може градити једно по једно. Неопростиво би било да се сада истроше све локације, а да после градимо ове објекте разбацане једне од других на неуловним локацијама.

Како би волео да град изгледа за 30 година?

Да се усвоји решење за Милошев венац и изгради споменик најзаслужнијем Крагујевчанину Милошу Обреновићу. Да се развије привреда да може да се створи доходак и све ово исфинансира.

Шта си добио од крагујевачког духа, а шта си му дао?

Поред породичног васпитања, много сам добио и као ђак, студент и грађанин овог града. Све то утицало је да се формирам као личност и будем овакав каква сам. Да ли сам нешто дао - не знам. Знаш да сам увек радио максимално и да сам увек био добронамеран.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

8h до 19h
ГЛАВНО УГЛАВНО

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
Klasiko klinasto remenje, nazubljeno, pola-v P/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultuzi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

СВЕТСКИ ДАН ЖЕНА НА СЕЛУ

Да невидљиво постане видљиво

Обележавајући Светски дан жена на селу, град Крагујевац је уприличио изложбу аутентичних народних рукотворина, промовисао и дао свој допринос видљивости оних жена из руралних средина које значајно и свакодневно доприносе друштву

Од прошле године и код нас се 17. октобар обележава као Светски дан жена на селу, иако је он као такав установљен још 1995. године. Тим поводом, у холу Дома синдиката, уприличена је изложба народних рукотворина и домаће радности са циљем да се промовише „видљивост“ жена из руралних средина, које значајно и свакодневно доприносе друштву. Изложбу је организовао град Крагујевац.

На изложби су заступљене 23 излагачице из крагујевачких села. Има их са свих страна, из Лужница, Чумића, Страгара, Блазнаве, Милатовца... Изложба је једнодневна, продајног карактера и представља могућност да се коначно на светлу дана покажу и друштвено промовишу жене са сеоског подручја. Да се схвати да се жене на селу не баве само радом у кући, на њиви, у штали, у башти, већ да многе од њих имају златне руке и велико срце и можемо да погледамо њихове уметничке радове, специјалитете, зимницу, каже Љиљана Петријевић, једна од организатора изложбе.

■ Афродита, Антић и Цица

Другу изложбу посвећену Светском дану жена на селу званично је отворио новинар Саша Соковић, промотер манифестације, педантно наводећи податке да жене из руралног подручја чине чак 1,6 милијарди у укупном становништву наше планете, али да и имају само један посто власништва над земљом уписаног на њихово име и да остварују само два посто од укупне зараде из пољопривредне и прехрамбене индустрије.

ОТВАРАЊЕ ИЗЛОЖБЕ У ДОМУ СИНДИКАТА

Но, да пређемо на нешто лепше, „златне руке“ и „промовисану видљивост“ истих. У холу Дома синдиката нема шта нема. Само кува, ври и врви. Ту је и пригодан културни програм, као што је и ред при оваквим смотрама. Отвори га лагано и елегантно Марина Ђурђевић из Кутлова, одрецитовавши сензибилно „Химну Афродити“, настави млађана Милица Лазић из Страгара (која је иначе, већ постала заштитно лице тамошње водеће манифестације Дани шљиве“) са „Шашавом песмом“ Мике Антића, а закључи Александар

ЗИМСКА „ЗАБАВА“ - ШТРИКАЊЕ ЧАРАПА

дра Станимировић - Цица из Милатовца (жена змај - мајка петоро деце и чак осморо унучади) са сопственим стиховима „Жена на селу“.

Жене на селу вредно раде, било старе или младе. Дан је за њих

ЗДРАВА ХРАНА ИЗ ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

ОРИГИНАЛНЕ ЛУТКИЦЕ ОД ШАШЕ

дуг, али изванредно вредан друг, одјекнуше Цицини стихови и риме и изложба и званично (от)поче.

Толико тога лепог, изворног, радносног на једном месту. Богами, „златне руке и велико срце“ нису дангубили, што је овако на једном месту баш видљиво.

Ту су шешири, четке, украсне флаше, кригле, свећњаци, кожни новчаници, торбице... Па, пуслице, грангле, галете, бундеве, пеце, 'ајдуци и дудуци... Зимнице, цемови, парадајз у флаши. Вунене чарапе, цветне икебане, корпице од и за цвеће, украсно стакло, кифлице, сокови, вез, ткање, слике од лишћа, иконе...

■ Нема шта нема

Зорица Срећковић излаже омиљену технику слике од пресованог цвећа, а Јадранка Цицић из Страгара домаће специјалитете од пројног, ражаног и пшеничног брашна. Ту су и проје и пројанице (свих „калибара“, и велике и мале), па погачице од ражаног и пшеничног брашна.

хит манифестације - лутке од шаше. Лепо, здраво, практично, корисно, бајковито, маштовито, природно, еколошки, разиграно...

Кад смо већ код лауреата, ту је и Јелена Лазић из Страгара аутор сувенира из Шумадије, добитник овогодишњег престижног признања „Туристички цвет“, са својом стандардно богатом и лепо дизајнираном понудом аутентичних арт-икала и оригиналних сувенира попут чашица за ракију, чокања, разнобојних уметничких флаша...

На штандовима су изложени и коке и пилићи од крпа (певац не би „легао“ због родне сензибилисаности манифестације), па дрвени украси, чешљићи и шналице, огледалца, лицидррска срца, укра-

ДЕЛА ВРЕДНИХ РУКУ

- Ово је друга година да се овим бавимо. Тек смо на почетку. Трудимо се да понудимо оно што нико други нема, пре свега пекмез од шљива без шећера. И други рецепти су нам оригинални. Долази време здраве хране, људи одбијају да једу „индустрију“, цени она.

Кристијана Славковић из Лужница (њени производи су вишеструко награђивани и одликовани) изложила је своје специјалитете: ајвар са буковачом, маринрану буковачу, свежу, али и љут ајвар, богами.

Ту је и лаванда, али и апсолутни

си од керамике, реплике старих пегли, дрвене кашике, даске за сецкање лепо украшене, „прозорчићи“ који су красили некадашње куће аутентичних шумадијских домаћина из руралних подручја...

Милина. Да човек не поверује. Чиста магија. Одједном је невидљиво постао видљиво. И, то на наше очи у Дому синдиката. Само је штета што се све ово одржава само једном годишње. Шта да се ради? Навалите и даље неуморне плетисанке златних руку и великих срца, иде нова изложба поводом Светског дана жена на селу, идуће године.

3. МИШИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта

ЖИВОТ ШУМАДИЈСКОГ СЕЛА

суфинансира
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радоно време од 7 - 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 - 197
Рача 751 - 262
Баточина 842 - 311
Лапово 853 - 710

Благајна у центру:
7 - 18 сати - радним данима
7 - 13 сати - суботом

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 - 200
Дежурна служба 335 - 195
Прикључци 307 - 368
Пријава стања и
рекламације 370 - 300

ОД САДА
НА 4
ЛОКАЦИЈЕ!

NIKOR

BLACK HORSE
Autoflat
BOSCH

NOVO!
МОТО
АКУМУЛАТОРИ

ULJA
FILTRI
LAKELI I NAPADNA TELA
AUSPUGI "KILLER"

Mobil
Castrol

GUME
PUTNOCKI PROGRAM
TERETNI PROGRAM
POLJOPRIVREDNA I
MOTORCIKLI I BICIKLI

TRAVEL
BESPLATNA
MONTAZA!

1. Janka Veselinovica 72, 034 430 658
2. Ažinska bb, Aerodrom,
034 372 371

СТАМБЕНА ЗАДРУГА
„НАПРЕДАК“
КРАГУЈЕВАЦ
Ул. Краља Александра I Карађорђевића бр. 103

ОСНОВАНА
1974

Обавештавамо будуће купце
да смо започели изградњу,
уговарање и продају станова
и локала на локацији
Змај Јовина бр. 45.

Локал од 38,80 м²
у Танаска Рајића
бр 5, Зграда укњижена

Гаранција банке
за примљене авансе

КОНТАКТ ТЕЛЕФОНИ
034/335-959
034/335-106

МИРКО БАБИЋ ГОСТУЈЕ У БЕОГРАДСКОМ ПОЗОРИШТУ

Представа *Атељеа* са КГ регистрацијом

Првак драме крагујевачког театра као гост игра у представи „Атељеа 212” посвећеној опусу писца Александра Поповића. Припрема се за естрадну турнеју по Европи са текстовима Радоша Бајића и чека на снимање новог пројекта о распаду српске породице за време Другог светског рата. На чаршијске приче о томе да ће бити нови директор позоришта каже да би се прихватио само места в.д. управника и то - на врло кратак период

Разговарао Зоран Мишић

Управо завршен Шести ЈоакимИнтерФест био је прилика да крагујевачка публика после дужег времена на сцени види и свог првака драма, глумца Мирка Бабића, додуше као госта у представи „Три сестре” БИТЕФ театра, коју је по Чеховљевом тексту режирала Ивана Вујић. Бабић игра у комаду, уз три наше славне глумице: Ружицу Сокић, Бранку Петрич и Радмилу Ђуричин, лик самог Чехова.

Од пре десетак дана крагујевачки глумац је укључен у још један пројекат који се ради на београдским сценама са великим амбицијама у новој сезони.

Пре недељу дана, у „Атељеу 212” почеле су пробе представе „Плеј Поповић”, комада који је посвећен опусу нашег великог драмског писца Александра Поповића. Тим који добија се не мења. Представу режира Ивана Вујић, а у пројекат је укључена и драматург Славенка Миловановић која са њом ради све представе: и наше „Пионире у Инголштату”, и словеначку „Фриду Кало”, „Три сестре” у БИТЕФ театру... Литерарни предложак са „Плеј Поповић” састављен је од Ациних комада „Бела кафа”, „Љубинко и Десанка”, „Развојни пут Боре Шнајдера”, „Смртоносна мотористика”, „Нега мртваца” „Ружичњак”, „Снежана и пепелуга”, као и разговори и интервјуи Александра Поповића.

И глумачка екипа је репрезентативна.

Играју колегинице Ружица Сокић, која овом представом обележава 50 година уметничког рада, Даница Ристовска и Бранка Петрич, а интересантно је да од глумца, осим мене, у „Плеј Поповићу” играју још и Иван Томић и Никола Ракочевић, дакле све Крагујевчани у мушким улогама. Ја сам је одмах у шали „крстио” као представу „Атељеа” са „КГ регистрацијом”.

Чим је реч о режији Ивана Вујић одмах је јасно да је и сам концепт представе несвакидашњи?

Нен циљ је да кроз Поповићеву стваралаштво прикаже један век у Србији, стални систем смене власти у којој се ништа не ме-

ња. Како ко дође, понаша се бахато, осино, после њега нема ништа - потоп, а када му се деси „пад”, онда су ти људи мањи од маковог зрна, снисходљиви, љигави бедници... Кроз читаву представу се одвија та „вага” и „клаткалица”. На сцени Ивана Вујић „књижи” период од 1939. године до данашњих дана. Премијера „Поповића” је предвиђена за децембар.

Који лик ви тумачите у представи?

Улога Момчило Јабучило из комада „Бела кафа”. Он је власник фабрике, буржуј... У старту аутократа, типичан отац тог поднебља и времена, без икаквих емоција, који нема љубави или је барем не показује. Међутим, долази рат и син му одводе у затвор у „Главњачу” и он продаје све и жртвује да би га извукао. Остаје

на нули. Све ликове Ивана као редитељ на тај начин „гради” на сцени тако да буквално сагледамо читав њихов развојни пут. Јасно видимо свачији и успон и пад и какав је ко у тим фазама. Наравно, типично за њене представе, ту су невероватни костими, фризури, музика...

До овог гостовања у „Атељеу” нисмо вас често гледали у Поповићевим комадима. Нешто се променило?

Поповићев текст су вели-

„Осим мене, у „Плеј Поповића” играју и Иван Томић и Никола Ракочевић, дакле све Крагујевчани у мушким улогама, па сам ја ову представу одмах крстио као „Атеље” са „КГ регистрацијом”

ки изазов за глумце јер је он као писац веома тежак. Ја га изгледа нисам до сада радио са правим редитељима. Слично ми се раније десило и са Брехтом. Мој професор на Академији Миленко Маричић није волео Брехта, јер га је сматрао хладним писцем, без емоција. Под његовим утицајем и ја сам тако размишљао док нисам почео да га радим са Славом Стефановићем Равасијем. Тек онда сам схватио колико у његовим ликовима има емоција, али су на први поглед неприметне, стегнуте. Тешко је то приказати на сцени, али баш зато и јесте права и велика уметност.

Представе „Пионир”, „Три сестре”, „Плеј Поповић”... Испа-

„Радош Бајић организовао нам је гостовања по Западној Европи са новим текстовима ликов из серије „Село гори”. То је естрадна варијанта, како Радош у шали каже „да се мало прехранимо до новог снимања”.

де да сте омиљени глумац Ивана Вујић?

Моја теза је да у београдској глумачкој понуди нема глумачке „боје” као што је моја. Да ме неко погрешно не протумачи, никада не кажем да сам бољи глумац од колега из генерације, вршњака са Академије Берчека, Микија Манојловића, Пеце Ејдуса, Марка Николића, Даче Лазовића... То су све сјајни глумци, али изгледа да баш моја „боја” недостаје београдској сцени.

У „Три сестре” после дужег времена видела вас је на сцени и ваша, крагујевачка публика.

У шали волим да кажем да ми је лепо да радим са ове три „младе даме”. Забудна је та представа Ивана Вујић. Стално причам да су Чехова погрешно тумачили код нас и питао сам се зашто ни један Чехов на нашим сценама није „прошао”. Одговор је једноставан, попут Душка Ковачевића: он испод сваког свог наслова пише одредницу „црна комедија”. Па, то је гротеска. Ирена у овим годинама виче: „У Москву, у Москву!”, као када би сви ми викали: „У Београд, у Београд!”, а тамо „само тебе чекају”.

Чехов је све актуелнији, игра се више него икада. Мијач се опрашта његовом драмом. Шта је разлог?

Па, тај да су га изгледа најзад „прочитали” како треба.

У плану је и нова серија?

Нови драмски пројекат Радоша Бајића у којем и ја играм на одређени начин, попут представе „Плеј Поповић”, говори о стању у Србији од 1941. до 1946. године. Будућа серија нема никакве додирне тачке са претходним серијалом „Село гори”. У питању је друго време, епоха и тематика, сукоб између четника и партизана који код нас и данас траје. Само име лика којег играм ствара представу о њему у глави гледаоца - Деда Обрад. Он има два сина на различитим странама у грађанском рату, а иза њих су остале снаје и унучићи. Обрад покушава да одржи породицу у животу и на окупу током ратних сукоба и свих недаћа које рат носи са собом. Искрено, једва чекам да почне снимање серије у фебруару. Они који су видели текст кажу да је изузетан.

А до тада?

Радош Бајић нам је организовао гостовања по Западној Европи

са новим текстовима ликов из серије „Село гори”. У питању је естрадна варијанта наступа, како је он то назвао у шали „да се мало прехраните до новог снимања”. Већ имамо заказан наступ у Бечу 22. октобра и још четири наступа у Немачкој у новембру.

Позоришни планови везани за Крагујевац?

Начуо сам да у новембру Небојша Брадић треба да почне да ради код нас комад „Слуга двају господара” Карла Голдонија...

Кад смо код „начули” и ми смо начули да ћете поново бити директор крагујевачког театра?

Истина је да су људи из града разговарали са мном о томе. Мој став је да би једино пристао да будем в.д. и то не на дужи период, већ само два-три месеца. Немам ни енергије ни времена да би се тиме бавио на дужи период.

Поводом
Обележавања седамдесет
година
од трагичног стрељања
Ђака и грађана у Крагујевцу
21. октобра 1941. године

Организујемо програм
ОПРОСТ ЗА НЕЗАБОРАВ

РЕСИТАЛ
Д.Ј. Давидова
„Кад невинне душе одлазе”

У извођењу
Горице Поповић
Милоша Ђорђевића
Ане Тодоровић Диало
Ивана Томића

ИЗЛОЖБА
Болета Милорадовића
„Задушни поменик”

Вече сећања биће одржано
20. октобра у 18 часова у
Центру Крагујевац у Београду
Булевар Деспота Стефана
бр. 12

СЕДАМДЕСЕТ ГОДИНА ОД КРАГУЈЕВАЧКЕ ТРАГЕДИЈЕ ОКТОБРА 1941.

Учитељ Степа између живота

Приредио Слободан Павићевић

Освануо је 20. октобар 1941. године. Устао сам раније да набавим месо и друге потребе, па да идем у школу. Дан је ведар и врло благ. У граду је била нема тишина као пред неку буру. Узео сам потребе и вратио се не запазивши ништа необично. Таман сам ушао у кућу (Нова Немањина 12, данас улица Луја Пастера), кад дотрча мој пашеног Благоје Божић, викну ме и сав усплахирен рече: „Немци су блокирали Крагујевац, пред Палигорића кафаном поставили су тешки митраљез и не дају ником да прође. Хајде да бежимо!“ Са њим је био и Александар Самуиловић, учитељ. Ја сам му на то рекао да остајем у кући, па шта буде. Он се врати, али није успео да уђе у двориште своје куће, јер наиђе група наоружаних Немаца, зауставише га и затим га двојица отераше у правцу „Палигорића“.

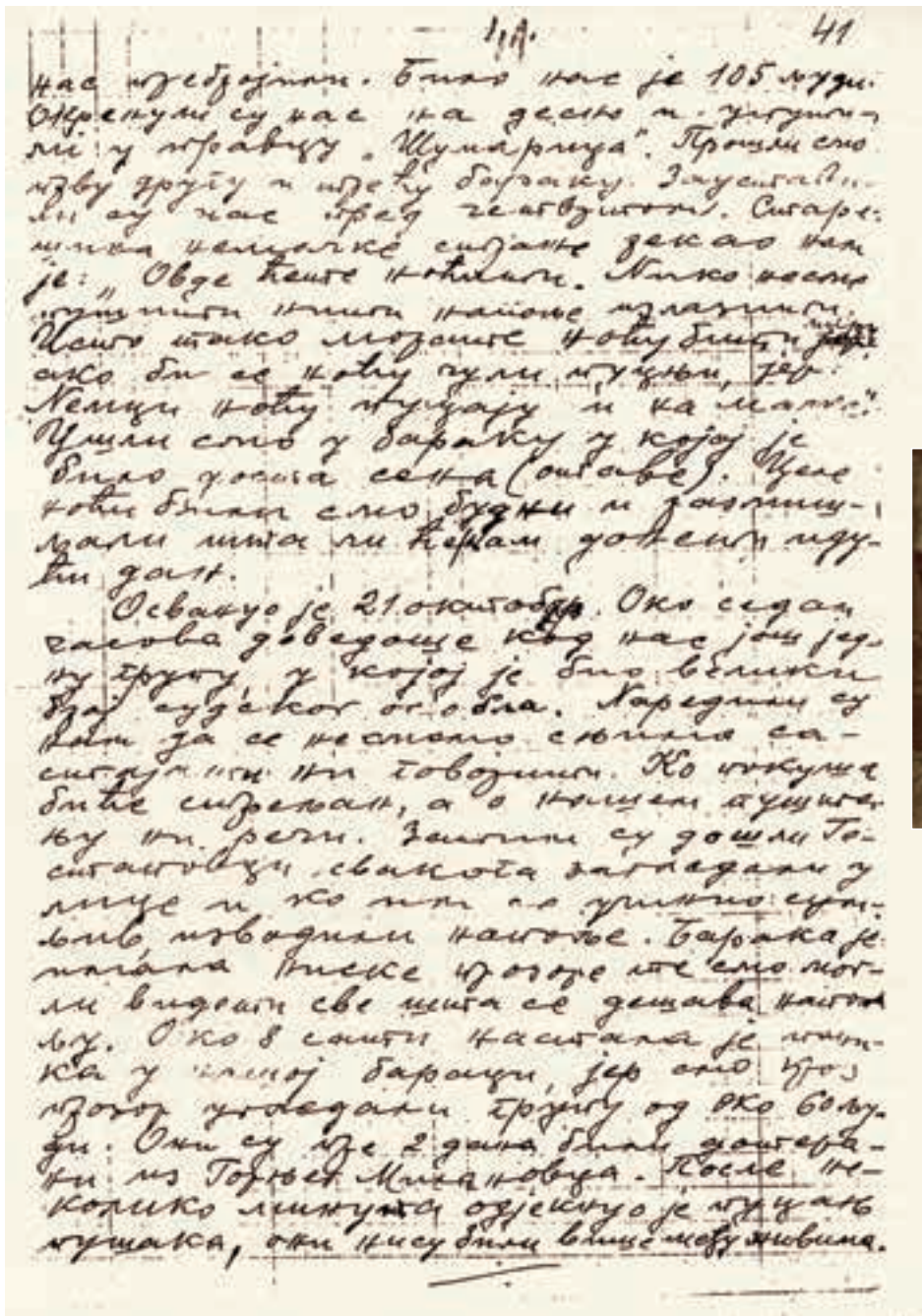
Остали Немци почеше улазити редом у куће и отуд изгонити мушкарце. Једна група дошла је и у моју кућу и затражише ми легитимацију. Ја сам им пружио легитимацију и на немачком рекао да сам стар. Они су ми одговорили да нисам стар, јер немам педесет година.

Утом је наишао и мој други пашеног, Добривоје Попадић, учитељ, па су нас обојицу, са напереним пушкама, истерали на улицу. Са супротне стране ишла је друга група Немаца и пред собом терала Самуиловића, учитеља. Тако су нас сву тројицу отерали у улицу Јанка Веселиновића, где је била сакупљена повећа група. Једни су нас чували, а други су, настављајући, ишли из куће у кућу и отуд изгонили одрасле мушкарце. Ми смо то занемело посматрали, јер нисмо знали о чему се ради. На улици је настао ужасан врисак и плач жена и деце. Тада је доведен и учитељ Ђура Ђорђевић из Светлића. Кренули су нас напред.

■ Прозвани одлазе кућама

Нас четворица учитеља ишли смо на челу групе све до улице Светозара Марковића. (Успут су се понављали исти догађаји.) Ту су са неколико страна доведене нове групе и то се слило у огромну поворку коју су опколили до зуба наоружани Немци. Ишли смо ногу пред ногу размишљајући о свему, али имајући још помало наде да ће нас одвести пред Крајскомандатуру, тамо легитимисати и најзад пустити, јер немамо никаквих кривица. Но, десело се савим супротно.

Пред зградом Женске гимназије (данас ОШ „Радоје Домановић“) преузела нас је друга команда и потерала поред „Гушића“ (данас хотел „Зеленгора“) у правцу Нове цркве. Тамо је било још страшније. Немци су камионима терали

ФАКСИМИЛ ЈЕДНЕ СТРАНИЦЕ РУКОПИСА О 21. ОКТОБРУ 1941. ГОДИНЕ КОЈИ ДО САДА НИЈЕ ЈАВНО ПУБЛИКОВАН

све раднике који су тога дана радили на Лепеници. Камioni су ишли у правцу Горњег парка, а истим правцем, Главном улицом, терано је по групама неколико хиљада мушкараца. Једна жена хтела је дати неком свом капут узвикнувши „капут“. Немци су је зграбили и стрпали у колону. Кад смо стигли пред парк, видели смо да је пун немачких војника са пуном ратном опремом. То је била казнена експедиција злогласног мајора Кенига.

Протерали су нас даље, све до улаза за бараке и шупе противавионске артиљерије. Ту је настао претрес и општа пљачка. Под изговором да траже оружје, узимали су што су стигли: сатове, калемарске ножеве, табакере са дуваном, па и новац. (Мени су узели калемарски нож.) Затим су нас увели у огромне бараке које су биле готово пуне. Поред Немаца,

ту су била и четири наша војника из добровољачког одреда (Марисав Петровић, Васа Јеличић, артиљеријски поручник, један титуларни Марисављев наредник из Градца и један дечко од 17 година, ранији ученик Занатлијске шко-

ром и тумачем. Донели су са собом један велики списак и почели прозивати. Прозивка је трајала подуже, јер је на списку било неколико стотина лица. Прозивали су већином индустријалце, трговце и друге имућније људе. Сваки

Крагујевачки учитељ Степа - Степа Симић (1892-1967) нашао се у колони смрти 20. и 21. октобра 1941. године и стицајем околности спасао се стрељања. Његово сведочење о тим догађајима остало је у рукопису који чува његова најстарија кћер Роксанда - Роса Пауновић, фармацеут у пензији, чијом љубазношћу га први пут објављујемо

УЧИТЕЉ СТЕПА КАО ВОЈНИК НА ФРОНТУ 1915. ГОДИНЕ

ле.) Они су питали ко жели да се јави у српску војску. Јавило се неколико - они су одвојени у један крај бараке где су им узимали податке.

Ту смо тако стешњени, гладни и жедни, стајали до два сата по подне. (Бараке су биле опкољене јаком стражом.) Тада су се отворила врата и ушао је Марисав са још једним српским официром и тумачем. Донели су са собом један велики списак и почели прозивати. Прозивка је трајала подуже, јер је на списку било неколико стотина лица. Прозивали су већином индустријалце, трговце и друге имућније људе. Сваки

који је био прозван показао би своју легитимацију и затим био пуштен да изађе напоље и оде кући. Понеког су задржали јер им се чинио сумњив.

Затим су изнели други списак на коме је било око 150 лица. Били су то претплатници ранијег Љотићевог листа „Збор“. (То сам закључио по томе што је ту било лица која су се налазила у ропству, као Радојко Варагић, а и оних који нису дотерани у бараке.) Прозивка је вршена и у другим баракама. Било је случајева да су некога прозивали, али он није хтео да изађе. Ја сам према прозиваним лицима оценио да се ту ради о спасавању.

■ Непроспавана ноћ

Онда је настало затишје, па је у бараки изгледало још страшније. Ми смо се, интелектуалци, шапатом разговарали. Било нас је тридесетак у том кругу. Већина је изговарала речи: „Све ће нас побити.“ Професор (Учитељске шко-

О АУТОРУ ДОСАД НЕОБЈАВЉЕНОГ СВЕДОЧЕЊА

Учитељ и српски ратник

Степан - Степа Симић (1892-1967), учитељ, резервни пешадијски капетан прве класе, рођен је у селу Чумићу, где је завршио основну школу. Нижу гимназију завршио је у Крагујевцу, а учитељску школу у Алексинцу. Учествовао је у Првом светском рату као припадник чувене генерације „1.300 каплара“. После завршеног Првог светског рата службовао је у селима: Бресје Нови Милановац, Лозовик и Ресник, а 1933. године премештен је у Крагујевац за учитеља Вежбаонице Женске учитељске школе. Учествовао је и у априлском рату 1941. године срећно избегавши заробљеништво. Био је заточен у баракама смрти 20.

и 21. октобра 1941. године и стицајем околности спасао се стрељања. Године 1942. враћен је у службу у Вежбаоницу Женске учитељске школе и постављен за управитеља. Убрзо, по завршетку рата, отишао је у пензију, али је наставио да се бави културно-просветним радом.

Неколико година пре смрти, 1964, завршио је родослов са биографијама мушких чланова фамилије Симић у Чумићу. У овај рукопис, уз своју аутобиографију, унео је и сећања на Први и Други светски рат. Рукопис чува његова најстарија кћер Роксанда - Роса Пауновић, фармацеут у пензији, чијом љубазношћу први пут објављујемо део сећања који се односи на трагичне догађаје у Крагујевцу октобра 1941.

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH
KNJIGA
mani
За правна лица
и предузетнике
брзо
тачно
професионално
телефони:
(034) 334 805
(064) 680 36 42
Karađorđeva 17 lokal 17

BELANSKA AUTO
Tel: 034 353 968
Mob: 063 11 77 365
069 11 77 365
Ul. Zorana Dindića 27 lok 2
SRB

REGISTRACIJA VOZILA

* ZA DVA SATA NA 6 RATA *

Bonus 5%

ЈЕДНАЕСТА ИЗЛОЖБА ГЉИВА У КРАГУЈЕВЦУ

Од шумској чице до отровнице из приче

Пише Зоран Мишић

Прошле суботе, за само неколико сати, кроз салу ПМФ-а продефиловало је више од хиљаду људи који су ту дошли да погледају 11. изложбу гљива коју традиционално организује Гљиварско друштво Шумадије.

- Увек је добро посећена, јер је то јединствена прилика да се становници Крагујевца и Србије упознају са чудесним светом гљива, спознају њихов значај и потребу за њиховом заштитом, кажу организатори.

Већ на улазу у салу ПМФ-а све зелено, укључујући и мајице чланова Гљиварског друштва. Многи примерци изложени су у правим, „гљиварским икебанама“, готово природно окружењу и амбијенту, као да ће свакога тренутка из жбуна, пања или испод камена да искоче штрумфови са све Штрумфетом.

Посета од самог тренутка отварања више него импресивна. Није ни чудо јер су највећу гљиварску смотру у Шумадији претходних година посећивали и гости Босне, Хрватске, Аустрије, Македоније, Бугарске, чак и Шведске и Кине.

■ Фасцинирајући примерци

- Велики смо труд уложили јер је овогодишња сезона убедљиво најгора од свих до сада, због огромних температура и вишемесечне суше. Све је то утицало на гљиве, посебно оне које живе у симбиози са дрветом јер оне од њега црпе влагу, објашњава Небојша Лукић, председник Гљиварског друштва Шумадија, поносан што је изложено чак 166 врста.

Ипак, имају се чиме похвалити - занимљивим и врло ретким примерцима гљива (сви свежи) који су прикупљени са Копаоника, Голије, Чемерног, Гоча, Дивчибара, Гледићке планине, Рудник... Ту су и тартуфи, свежи, са, по Лукићу,

ЧЛАНОВИ ГЉИВАРСКОГ ДРУШТВА ШУМАДИЈЕ

„МУХАРА“ - ОТРОВНА ЛЕПОТИЦА

„најизвиканије“ територије - долина реке Јасенице у околини Тополе.

Гост изложбе била је и др Јасмина Гламочлија, виши научни сарадник београдског Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ и председник Миколошког друштва Србије, које постоји већ 20 година.

- Изложен је веома велики број примерака, што је изискивало велике напоре, ако се узме у обзир колико је сушна била година. Овако разноврстан број изложених примерака и неке гљиве које су веома ретке чине је још успешнијом, сматра гошћа из Београда.

И заиста, чудесни свет гљива, њихова разноврсност, различитост форми и облика, боја, не свакидашњи изглед... фасцинира. Све су ту, на једном месту, јестиве и оне друге, честе и ретке, специјалитети и опасни, отровни примерци.

У едукативну сврху, ту је и велики видео бим са прилозима из области гљиварства, али и упозоравајући плакат са отровним гљивама Шумадије.

Ту су „мртвачки прсти“, ретка и нејестива врста, па честа и јестива „јудино уво“ - прави специјалитет, „желатинка“ (име само казује), јестива ал' једва, „испуцана звезда“...

Тартуфи се лако налазе по мирису - изложен је репрезентативни примерак летњег тартуфа, па „лаковке“ (велике, браон, смоласте...), све нејестиве, „губе“, „лепезаче“ и „љускавице“ од којих је, у прехранбеном смислу, слаба вајда. Ту је и „воловско уво“, јестиво, киселкастог укуса...

■ Гљиволовачке приче

Изложба је и право место за гљиволовачке приче. Ево једне, баш тазе. Наш суграђанин Горан Сентић (25) из Петровца, који се тек годину и по дана бави гљиварством, пронашао је 13. октобра на Копаонику вргањ „капиталац“ од читавих 980 грама!

- Чак са 60 метара га је видео. Већи вргањ никада код нас није изложен на претходних 11 изложби, али не верујем да је био до сада приказан било где у Србији. И то је, што се каже, са „пет звездица“ - печурка свежа, лепа, здрава, црв је није напао, хвали Горана старији колега гљивар Љуба, док поносни проналазач и гљиволовац скромно ћути, стојећи поред свог гигантског гљиварског трофеја.

Изложене су и „пуше“ (пољске, ћелаве, тиквасте, пањевке...), отровна „сумпорача“ која изазива мучнину и повраћање, гљиве које изгледају као да су изрониле из подводног са не надземног света, сличније коралима него печуркама, као што су „букова брада“, „златна саса“, „златна кокица“, вргањи, деликатесне „лисичарке“ (јестиве чак и у сировом стању, али се

због те особине код нас темељно искорењавају), па „шумски чича“ (ретко адекватан назив), „кровњаче“ и „јаблановаче“, „глатконошке“ и јестиве „рупаче“.

Минијатурне „лепезаче“ смештене су тик до импресивног „шкрипавца“, „јелове рупичарке“ и „велике бљиваре“ (благо отровне) и „беле грмаче“ - баш, баш отровне. До њих је и „кестенасти зека“, па „смрдача“ (име само казује), „вitezовке“, „сапуњаче“, „обичне увијаче“ (смртно отровне) - на несрећу веома честе.

- Ова гљива је јако занимљива. У гљиварском жаргону назива се „подмуклом“. У старијој литератури, све до осамдесетих година прошлог века, била је класификована као „условно јестива“. Данас се зна да је отровна и подмукла јер њен отров не делује одмах већ тек после вишеструког конзумирања, упозоравају знаци.

Ту је и „заводница“ - озбиљна отровница (још једном су се живот и гљиварство поклопили), која носи неславни титулу најчешће тровачице у Шумадији.

■ „Мухара“ - руска гљива „лудара“

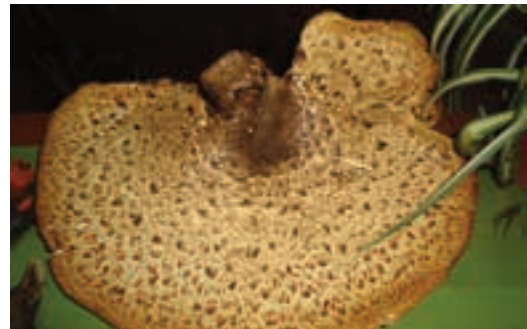
- Веома често се виђа на нашим пијацама, јер је сељаци мешају и продају као „лисичарку“. Она расте на пању а „лисичарка“ не. За искусно око је лако, јер је „заводница“ краћа, мања, драстично тамније боје и флуоресцентна, објашњавају искусни гљивари.

На столовима су и „турчини“, „тамне преслице“, примерци као из Дизнијевих цртаћа...

Опа! Ево и „смеђе мухаре“ - веома отровне, на сву срећу и веома ретке. Ту је и њена „печуркица сестрица“, такозвана „оголела мухара“, такође отровна, али релативно ретка, а један од симптома тровања овом гљивом је и изазивање халуцинација. Но, када смо код халуцинација „прави експерт“ за то је обична „мухара“, најпосанија гљива која делује

„БУКОВА БРАДА“ ЛИЧИ НА КОРАЛ

„ВРГАЊ“ КАПИТАЛАЦ ОД 980 ГРАМА

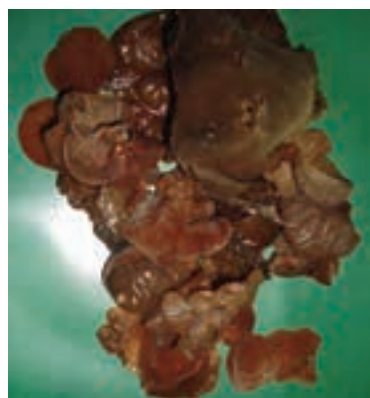
најлепше и најживописније. Најчешће се налази на подручју Русије, а због своје јарке црвене боје илустратори је увек користе за бајке и дечије сликовнице. Међутим, прави раритет је податак да у Русији ову гљиву ипак једу (дакле, Руси су чудо!), а врло често је користе и као наркотик (шта рећи?). Ова шумска лепотица-отровница доминира изложбом. Заиста је најлепша, али и најсмртоноснија.

У обиљу изложених примерака издвајају се изгледом и „велики јарчић“, „брашњача“, „обуваена пањевка“, „кровњаче“...

- Ово је добар хоби. Спој шетње и планинарења за знањем о гљивама. Мораћу да почнем и ја да се бавим тиме, апсолвирно одушевљен један Крагујевчанин у маси посетилаца који само надиру на врата салу на ПМФ-у.

Како ли изгледа када је успешна година питамо се ми у одласку?!

Под свежим утисцима, на путу до куће, ха - гљива на пању. А, „пањевка“, одговарамо на лицу места.

ОВАКО ИЗГЛЕДАЈУ „ЈУДИНО ДРВО“ И „МРТВАЧКИ ПРСТИ“

ГЉИВАРСКО ДРУШТВО ШУМАДИЈЕ

Састанак сваког понедељка

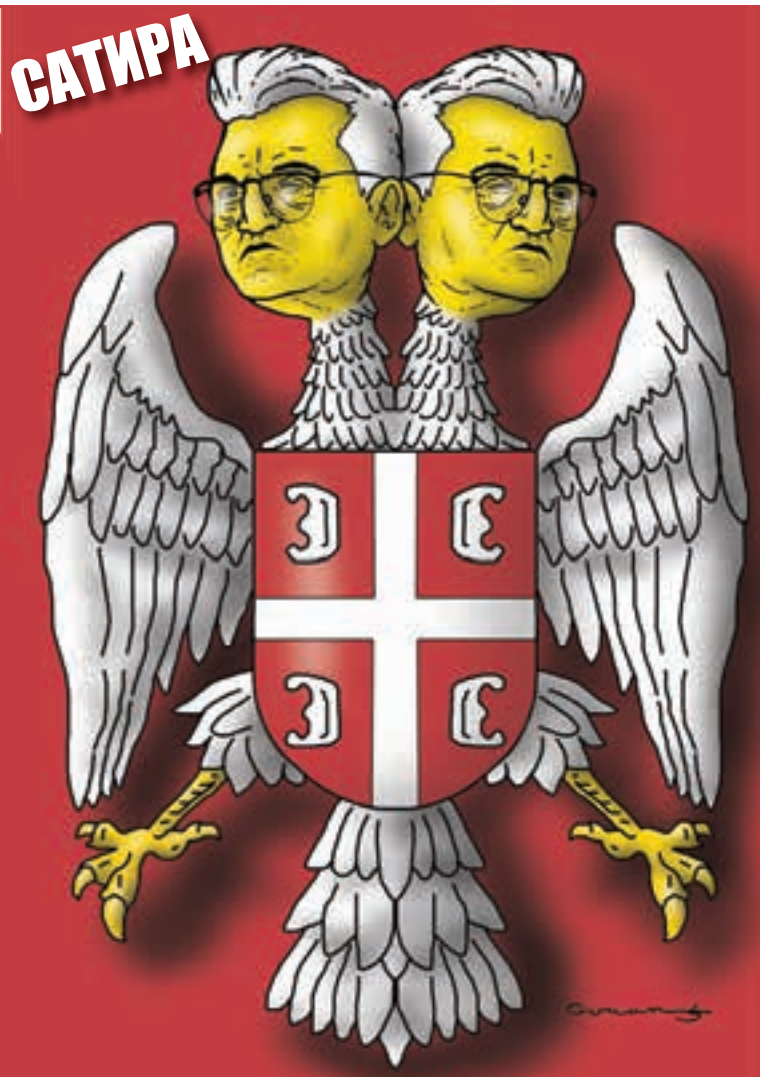
Крагујевачко Гљиварско друштво Шумадија основано је 2001. године. Бави се проучавањем гљива у природи, њиховом заштитом и образовањем становништва по том питању. Чланови удружења сарађују и учествују у свакој акцији заштите животне средине. Искрпније информације о друштву могу се добити на сајту: www.fungi-kg.org.rs или у њиховим просторијама у МЗ „Вашариште“ у Улици Радомира Путника 45, где се чланови окупљају сваког понедељка од 19 сати.

Тренутно друштво има двадесетак активних и педесетак повремених чланова.

ПЕЧУРКА ПО ИМЕНУ „ШУМСКИ ЧИЧА“

САТИРА

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Глад је само нужна епизода

Како да нам буде к'о што треба,
Када народ тражи само хлеба?

Зар нам зато служе људи радни:
Беспосличе да би били гладни!

Сад кад треба државу да крпе
За не могу ни глад да отрпе?

Циљеви су наши битнији од хлеба,
Непријатељ нас баш на хлебу
вреба!

Зар да дозволимо да народ
поклекне
Кукавички гневан због пишљиве
векне!

Глад је само једна нужна епизода,
Јер нама је важнија циљана
слобода!

Расико ЗАКИЋ

Бољи дани

Јесмо, брате, лепа земља,
ал' све ми се нешто чини:
силе мрака и подземља
опет су на површини.

Лоповлуку нигде краја,
општи грабеж на све стране,
све цехове плаћа раја,
чекајући боље дане.

Чекајући овде, где смо,
боље дане сваког јутра,
оваквима какви јесмо,
доћи ће нам – мало сутра!

Радмило РИСТИЋ

Фирма

За ову смо фирму радили дано-ноћно. Уложили смо све своје менаџерске способности и знање јер није једноставно радити на водећим позицијама у компанији која постоји више од седамдесет година и која је била међу најуспешнијим европским произвођачима. Наша екипа младих јапија деловала је врло уиграно и тачно се знало ко шта ради и ко за шта одговара. Посегли смо за везама са утицајним људима из владе, бана-

ка и великих компанија. У свом смо се раду упињали из петних жила, а користили смо и сва позитивна искуства других. Желели смо да се као млади пословни људи докажемо у великом металуршком комбинату, да нам успех буде препорука и за друга слична предузећа. Ми радимо на проценат и имали смо снажан лични мотив да ствар успешно завршимо. Од нас су послодавци много очекивали и нисмо смели да их разочарамо. Морали смо у комбинату који запошљава десет хиљада људи да докажемо знања сте-

чена на факултетима, институти-ма, берзама и банкама код нас и у свету. Не претерујем када кажем да смо крваво радили и напрегли све своје интелектуалне моћи да испунимо што се од нас очекује. Вредело је уложити толики труд јер смо после шест месеци и успели. Наши су послодавци били врло задовољни.

Комбинат смо успешно довели до стечаја. Пошто је неповратно банкротирао, могао је да буде купљен за један евро.

Александар ЧОТРИЋ

■ Председник је посетио угледно српско домаћинство и домаћину уручио хуманитарну помоћ!

Милан ТОДОРОВ

■ Прошло је време када се по мишљење ишло у

комитет. Данас ти га шаљу мејлом!

Зоран Т. ПОПОВИЋ

■ Операцију смо извршили иако пацијенту није била потребна.

■ Нисмо имали да му вратимо кусур!

■ Демократију смо спровели и сада је она далеко од нас!

■ Враћамо се у Европу. Због изласка на море!

■ Данашње тајне вечере су трошкови репрезентације.

Милан Р. СИМИЋ

■ Мотка је из раја изашла. Била је то прва цивилизацијска тековина.

■ Нама су нуле поквароле животну математику.

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

Горан Миленковић

Миле и лопов

Јуче је обележаван Међународни дан борбе против сиромаштва. Том приликом, како то већ бива, са медија су нас посипали разним статистичким подацима о бројчаном стању сиромашних, што код нас, што у свету. И таман кад сам помислила како је јадно да се нико није сетио да, макар тог једног дана у години, на било који начин помогне сиротињи, огласила се једна странка. Они су јуче делили хуманитарне пакете најугроженијим члановима своје партије! Дошло је задње време! Прво партијска књижица, па комад 'леба'!

То ме је подсетило на причу коју већ данима не могу да истерам из главе. Наиме, пре неки дан, сврати код мене на посао мој школски друг Миле. Целу основну школу седео је у клупи иза мене. Жгољав, смотан, лош ђак, а добар, као 'леба кога никада у кући нису имали довољно. Сиротиња из Илићева. У време кад сам ја ишла у школу, није било тајкуна, ни маминих и татиних синова, није било дошљака. Можда и јесте, али се те разлике нису потенцирале и сви смо се међусобно познавали и дружили.

Миле је целога живота остао захвалан нама, другарима из одељења, јер смо му помогли да заврши основну школу, без понављања. Никада није правио ни оне основне ђачке глупости, није био дрзак ни невоспитан. Једино му школа баш није ишла од руке. Срећом, завршио је неки занат и запослио се у приватној фабрици, а убрзо и оженио. Ономад је свратио, онако, тек да ме поздрави. Нисмо се годинама видели, али је остао исти. Осим што је мало погрљен, није се променио. Ушао је са хрпом папира у рукама и почео са врата:

"Ево, идем од лекара, па се сетих да ти овде радиш и рекох да свратим." Прво сам помислила да му нешто треба и, таман кад сам хтела да то изустим, предухитрио ме је: "Ништа ми не треба, само сам свратио да видим како си." Била сам бесна на себе што ми је уопште и пало на памет да је дошао нешто да ме мољака.

Онда смо развезли причу. Деца су му велика, син му ради као конобар, а ћерка је одличан студент. Није могао да је пошаље за Београд, иако је положила пријемни, па је остала овде, на правима. Жена му не ради, а он је пред отказом. Фирма у којој ради је пропала. Није се жалио, просто је жалио. Жалио је што је у годинама када би требало да буде у пуној снази, када је спреман да ради било шта, а њега су стигле болести.

"Имам шећер и висок притисак. Једна нога ми се суши. Ратовао сам у свим ратовима, а у овом последњем, са НАТО, повредио сам кичму. Две операције сам имао. Скупио сам папире за инвалидску пензију, али не познајем никог, тешко да ће ми је одобрити без неке везе. Волео бих да могу да радим, бар док ову малу ишкољујем, ал' шта ћу овако бангљав."

Потом је, у даху, наставио: "Ма, ови што имају пара, они имају и здравље. Изгледа да паре хоће само здраве. Ето, летос сам скупио све папире и предао за бању. И, замисли, одобрили ми је. Ја, онако срећан, шта ћу, прво одем у банку. Рекох да подигнем кредит, да оставим жени мало пара, платим рачуне и понесем неки динар. Јесам сиротиња, али не могу у бању као слепац. Одобрали ми кредит, а ја сам се веселио као да сам освојио бинго. Тако, ставим у торбицу паре и сва документа за бању и пензију, кренем кући и станем ког главне Аутобуске да сачекам градски превоз за Илићево. Онако еуфоричан од радости, уђем у бус и на првој следећој станици сетим се да сам заборавио торбицу на клупи. Вратим се, а тамо ни торбе, ни човека који је чекао са мном. А, знам га, чека аутобус сваки дан. Тад сам добио и притисак."

Док сам га немо гледала, готова да заплачем, он је махнуо руком и рекао: "Макар да сам динара потрошио од тог кредита! Замисли, остао сам без целог кредита, без педесет две хиљаде динара које ми је неко украо! Макар да ми је документа, која сам месецима скупљао, послао поштом... А, скупо сам паре и за лична документа, да изнова повадим. Сад отплаћујем кредит, шта ћу."

Живот није некада сив, а некада жут. Он је некоме сив, а некоме жут!

ЛЕПА ЈЕЛА

Разонода

ОДВАЈЕ

ЗДРАВКО ЧОЛИЋ, певач:
- Волим да попијем пиво јер има мало витамина Б и мало више алкохола.

ДАНИЈЕЛА ПАНТИЋ, водитељка квиза „Слагалица“:
- Без свих укућана и пријатеља се може, али без телевизије се не може. Све је узела данашњем човеку: књиге, позориште, биоскоп, време за породицу и пријатеље, ноћ и дан, потребу да размишља и има свој став.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица:
- Сигурна сам да ме негде чека савршен мушкарац. Мој проблем је мој темпо и када неки мушкарац буде успео да ухвати темпо мојих штикли - онда ћу га показати јавности.

БАТА ЖИВОЛИНОВИЋ, глумца, прича како је гангрену лечио у Куби:
- Лекар који је изумео вакцину против гангрене није хтео да ми је да, јер лек није тестиран на људима већ само на животињама. Тек када му је моја кћерка рекла да мене у Србији зову Бата Животиња, пристао је да ме лечи, на моју одговорност.

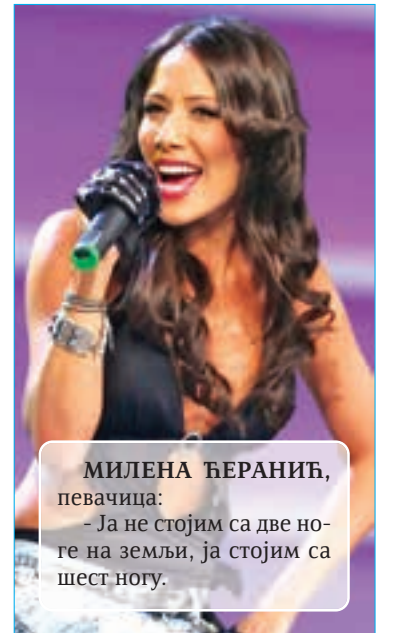
ИВАН ГОЛАЦ, тренер, после фудбалског дебакла Србије:
- Наши играчи који играју у иностранству решили су егзистенцијалне проблеме и долазе на припреме да се виде са својима, а не да гризу за репрезентацију.

ЈОВАНА ПАЈИЋ, фолк певачица, сада у четвртном месецу трудноће.
- Прижељкујем девојчицу, али ме пријатељи зезају да би било боље да добијем сина – јер не иде да ја, овакав џамбас, васпитавам клинцу.

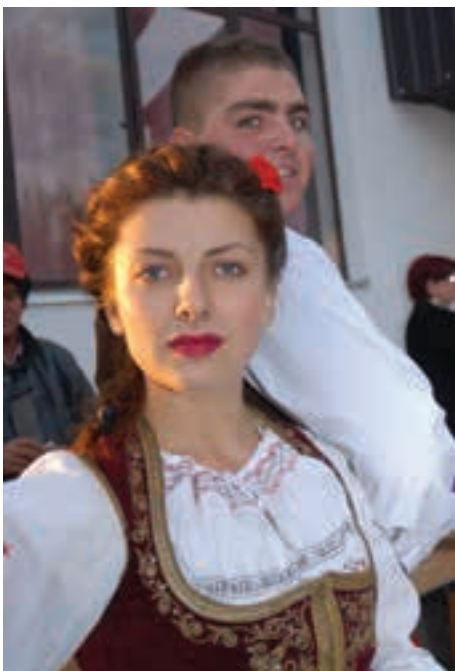

ДРАГОМИР МАРКОВИЋ, генерални директор ЕПС-а:
- Грађанима ћемо приредити изненађење пред новогодишње празнике, тако што ћемо нашим редовним платишама обезбедити ексклузивно ДВД са концерта Здравка Чолића на Ушћу.

МИЛЕНА ЂЕРАНИЋ, певачица:
- Ја не стојим са две ноге на земљи, ја стојим са шест ногу.

Милош Игњатовић ЗУМ

АД „SWISSLION MILODUN“
Крагујевац,
Душана Урошевића бр. 1
(матични број 07148917)

ОГЛАШАВА

ПРОДАЈУ НЕПОКРЕТНОСТИ ЈАВНИМ ПРИКУПЉАЊЕМ ПОНУДА

Предмет продаје су следеће непокретности:

1. Зграда „старог“ магацина са тремом (бивше гараже) ознака зграде бр. 1, у власништву, која се налази у насељу Станово на уласку у Крагујевац са леве стране, на 3 км од центра града, на парцели кп.бр.10515/2 К.О. Крагујевац 3-насеље „Станово 3“, бруто површине 600 м², са правом на припадајуће градско грађевинско земљиште површине од 21 ара 57 м².

Почетна цена објекта и земљишта је 120.000,00 Еура у динарској противвредности по средњем курсу динара, на дан склапања уговора.

2. Зграда подрума са пунионицом пића, објекат у Каменици - у власништву, која се налази у селу Каменица, на око 4 км северно од Љуљака и регионалног путног правца који води из Крагујевца за Горњи Милановац. Објекат се налази на парцели кп.бр.2123/2 К.О. Каменица, бруто површине 543,35 м², спратност: подрум, приземље и поткровље, са правом на припадајуће земљиште уз зграду од 21 ара 29 м².

Почетна цена објекта и земљишта је 100.000,00 Еура у динарској противвредности по средњем курсу динара, на дан склапања уговора.

Трошкове овере Уговора и пореза сноси купац.

Продавац задржава право да одустане од продаје у случају да понуђена цена не буде одговарајућа.

Писане понуде слати до 03. 11. 2011. године на адресу **Koncern Swisslion Таково д.о.о. Београд, Васка Попе 4, са назначом „ПОНУДА ЗА ПРОДАЈУ НЕПОКРЕТНОСТИ - НЕ ОТВАРАЈ“.**

Отварање Понуда обавиће се 10.11.2011.године у 12,00 часова у просторијама продавца.

Заинтересовани купци могу разгледати предметне непокретности сваког радног дана од 10,00 до 15,00 часова, почев од 21.10. до 03.11.2011.године.

Телефон за информације 011/20-69-303.

Република Србија,
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за комуналне послове и надзор
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше, или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за комуналне послове и надзор-Одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у уторак, 25. октобра 2011. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу „Б“ категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

Градска управа за комуналне послове и надзор

WINFO
Računari i IT sistemi
Телефон: 034 306 303
Б. Радована 27/15, Крагујевац
www.winfo.co.rs, winfo@gmail.com

NE GUBITE NADU

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштити животне средине града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи (« Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС и 24/11) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца - број: 060-324/11-И-02 од 13.10.2011. године

ЈАВНИ УВИД

НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ »ДЕЛА УЛИЦЕ СЛОБОДЕ - ОД УЛИЦЕ МИОДРАГА ВЛАЈИЋА – ШУКЕ ДО РЕКЕ УГЉЕШНИЦЕ» У КРАГУЈЕВЦУ

НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «ДЕЛА УЛИЦЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА ОД РЕКЕ УГЉЕШНИЦЕ У ДУЖИНИ ОД 3 КИЛОМЕТРА» У КРАГУЈЕВЦУ

Јавни увид обавиће се у периоду од 21. 10. 2011. године, закључно са 21. 11. 2011. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 9,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа (канцеларије 505 и 508).

Примедбе на планске документе у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом пошљом упутити Градској управи за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Одељењу за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 21. 11. 2011. године до 15,00 сати.

**AGENCIJA ZA VOĐENJE
POSLOVNIH KNJIGA**
mani
За правна
лица и предузетнике
BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO
(034) 334 805
(064) 680 36 42
Karađorđeva 17
10000 17

**MARKETING
Kragujevacke**
telefoni 333-111
333-116
marketing@kragujevacke.rs

**PAPIR
PRINT**
www.papirprint.com
Veleprodaja papira
Kancelarijski materijal
Design & štampa
034 331 319
Svi papiri na jednom mestu

СЕЋАЊЕ

Сима Огњановић

22. 10. 2002 – 22. 10. 2011.

С поносом те помињемо, с љубављу чувамо у срцима, а са вечном тугом живимо без тебе.

**Воле те: супруга Станица, син Бранимир
и ћерка Габриела са породицама**

Мали огласи

Продаја

ВАЉЕВО, екстра повољно продајем две куће и пословни простор. Телефон: 063 512 241.

ПРОДАЈЕ се кућа у Новом Милановцу, у основи 54квм, са плацем (ограђен металном оградом) површине 2.890квм. Поседује телефонски прикључак, струју, воду са водопада + бунар, септичка јама, пољски WC и шупу. Уграђена сва санитарија. Контакт телефон: 00 382 69 295 089.

Издавање

ИЗДАЈЕМ намештену засебну кућу 45 квм, код Шест топола. Струја, дрва. 100евра. Телефон: 063 8 150 989.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика-сви узрасти. Часови у току школске године.Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 20. до 26. октобра

Четвртак 20. октобар	Петак 21. октобар	Субота 22. октобар	Недеља 23. октобар	Понедељак 24. октобар	Уторак 25. октобар	Среда 26. октобар
СТАЊЕ СТВАРИ		ХРОНИКА				
20.00 Стање ствари	11.00 Велики школски час	19.00 Хроника 1	12.05 Шумдијски праг	17.00 Мозаик	20.30 Сутрашани	20.00 Комунални сервис
08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Непријатељ р. 10.00 Култура р. 10.30 Путујуће приче р. 11.00 Часни луди р. 11.45 Моја шанса р. 12.00 Вести 12.05 Култура р. 12.35 Ван оквира р. 13.00 Непријатељ р. 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Кина-Пут змаја р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Мозаик 18.00 Приче из књижевности 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стање ствари 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Часни луди 23.30 Атлас 00.00 Вести наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Непријатељ р. 10.00 Култура р. 10.30 Приче из књижевности 11.00 Велики школски час 12.00 Вести 12.05 Култура р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Непријатељ р. 14.00 Стање ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Велики школски час р. 18.00 Документарни програм Немам шта да обучем 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Раскрића 20.30 Чувени атентати 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Часни луди 23.30 Илузиониста 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Хорзон р. 10.00 Супер технологије 11.00 Нокаут р. 11.30 Услови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумдијски праг Опленачка берба р. 13.00 Култура у цвећу 13.30 Fashion files 14.00 Шолинг авантура 15.00 Документарни програм Освета 16.00 Вести 16.05 Кључеви одлуке 18.00 Раскрића р. 18.30 Чувени атентати р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Лек из природе 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт 21.40 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 Следећа ерата 00.00 Вести 00.30 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Најмешаније животиње р. 10.00 Биографије познатих р. 11.00 Култура у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумдијски праг Нови Мелановац 13.00 Агро дневник 13.30 Латинска Америка Саманте Браун 14.00 Раднички-Металац (фудбал, снимак утакмице) 16.00 Вести 16.05 Сеп 18.00 Док.прог. Нокаут 18.30 Услови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најмешаније животиње 21.00 Концерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Бијелољубица 00.00 Вести 00.30 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 08.50 Хит дана 09.00 Вести 09.05 Непријатељ р. 10.00 Култура р. 10.30 Fashion files р. 11.00 Часни луди р. 12.00 Вести 12.05 Култура р. 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Непријатељ р. 14.00 Шолинг авантура р. Цртани филм р. 15.00 Вестотека 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама Мобил Е 18.30 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Хемофарм-Раднички (снимак другог полувременог кошаркашког утакмице) 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Часни луди 23.30 Црвена Звезда-Раднички (снимак руког утакмице) 00.00 Вести у полувремену 00.50 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац	09.00 Вести 09.05 Непријатељ р. 10.00 Култура р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Часни луди р. 12.00 Вести 12.05 Култура р. 12.35 Агро дневник 13.00 Непријатељ р. 14.00 Хемофарм-Раднички (снимак другог полувременог кошаркашког утакмице) 15.00 Цртани филм р. 15.30 Вестотека р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Мозаик 18.00 Немам шта да обучем р. 18.30 Моја шанса 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Други, другачији 20.30 Сутрашани 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Часни луди 23.30 Економија-Коперникус (мали фудбал 1. полувр.) 00.15 Вести 00.20 Економија-Коперникус (мали фудбал 2. полувр.) наставак програма ТВ Крагујевац	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Непријатељ р. 10.00 Култура р. 10.30 Супер технологије р. 11.00 Часни луди р. 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Култура р. 12.35 Путујуће приче р. 13.00 Непријатељ р. 14.00 Други, другачији р. 14.30 Сутрашани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Латинска Америка Саманте Браун р. 16.00 Вести 16.05 Освета р. 17.00 Мозаик 18.00 Немам шта да обучем р. 18.30 Путујуће приче 18.45 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 Освета 22.00 Хроника 2 22.30 Кина-Пут змаја 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9**OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

TAČNO U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.20, repriza nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15. 20.00 i 23.00

FLASH

Kulturni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Luna“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Nemi svedok“ (Bi Bi Sijeva kriminalistička serija)

Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

IGRANI FILMOVI„Kuća zaboravljena od Boga“ - Sreda 20.15, R Subota - 00.00
„Kradljivci bicikla“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

СКАНДИНАВКА

100	ТЕЖИНА СЛОВИ	ИМЕ РАНИЈЕГ ФУДБАЛЕРА БЕЛОНИНА	ВРСТА СПОРТИСТА
МИСТРИЈА			
КОЛАР			
СИРВИНА			
ТРЕНАЖЕР			
КИ			
ОЗАВА			
ЕЖЕН			
Т. ДЕМА			
НИКУ			
БРИЦА			
ОР			
ТАЊА			
ШТИПАТИ			
КИЈАВИ-НА			
ЕЧАНИН			
В. АНИ			
АБА			
ПРОКА			
УЛ			
ГОРТА			
СТАРИ			
ВРСТА			
СПОРТИСТА			
АНАГРАМ			
ВИНОВА РАЈДЕР			
САБОР			
СПОР			
ДЕСК			
Е.УР			
СКАДАР			
РИО			
РИ			
НАДЕ			
ИЕЈИ			
СИ			
ОРА			
ЧИНЈА			
ОН			
И			
МАРС			
КУЛТ			
ОКАНИ			
УДИКА			
КО			
СВИТАИ			
ХОЛИВУД			
АПЕНИНИ			
МАГИЧНИ КВАДРАТ			
ИСМЕВАТИ			
СТАРИ РИМ			
МАСОНИЦЕ			
ЕРОТОМАН			
ВИНОВАТИ			
АРИМАНИТ			
ТИЦАТИ СЕ			
ИМЕНИТЕЉ			
СУДОКУ			
А) 812-564-739, 346-897-251, 957-231-486, 439-618-572, 781-325-694, 625-479-813, 273-986-145, 598-142-367, 164-753-928, 6) 697-124-385, 458-673-219, 213-958-764, 365-741-892, 842-569-173, 179-382-546, 721-436-958, 986-215-437, 534-897-621.			

ОСМОСМЕРКА

С	Р	О	И	Н	У	Ј	А	К	О	Б
А	В	И	С	Л	А	Н	Е	С	Р	А
М	Н	С	С	Е	В	А	Л	А	Е	Р
П	А	О	К	К	Н	Е	Г	Ј	Г	С
Д	Ш	А	Р	Л	О	А	Л	А	Н	Е
О	А	Н	И	Е	Н	О	Р	Н	А	Л
Р	Њ	Д	С	У	В	Н	Т	К	В	О
И	У	Е	Т	А	Б	И	А	О	А	Н
Ј	Р	Р	А	Т	А	Л	А	Н	Т	А
А	О	Л	Л	Л	Ј	Е	А	А	С	Ј
Ф	К	Е	П	Е	В	Т	А	У	И	
И	А	Х	А	Т	Р	А	Р	В	Д	С
О	Л	Т	Л	И	Н	А	Е	Р	И	Н
Р	О	И	А	К	Г	Н	Х	О	Н	Е
Е	О	К	С	О	Т	И	Н	Т	Е	Л
Н	Н	К	С	У	Н	А	Л	О	З	А
Т	О	А	С	Е	Р	Е	Д	Р	Е	В
И	Т	И	П	Б	Р	А	С	И	Н	Г
Н	Р	У	Р	Р						
А	Е	Т	Е	О						
Л	В	Р	С	Н						
И	Е	Е	Т	Д						
М	У	Х	О	Б						
Р	Е	Т	Н	И						

У лику осмосмерке пронађите називе познатих фудбалских клубова. Неискоришћена слова даће име великог европског клуба.

АВЕЛИНО, АЈАКС, АКРАНЕС, АЛАВЕС, АНДЕРЛЕХТ, АНКОНА, АРИС, АРСЕНАЛ, АТАЛАНТА, АТЛЕТИКО, БАЈЕРН, БАРСЕЛОНА, БОКА ЈУНИОРС, БОХУМ, БРАГА, БРАН, БРОНДБИ, ВАЛЕНСИЈА, ВЕРДЕР, ВЕРОНА, ВИСЛА, ЕВЕРТОН, ИНТЕР, ЈУВЕНТУС, КЕЛН, КРИСТАЛ ПАЛАС, ЛА КОРУЊА, ЛАНУС, ЛЕХ, ЛИОН, МИЛАН, НАНСИ, ОКСЕР, ПАОК, ПРЕСТОН, РАСИНГ, РЕАЛ, РОТОР, САМПДОРИЈА, САРАГОСА, СИОН, СОШО, СТАВАНГЕР, УДИНЕЗЕ, УТРЕХТ, ФИОРЕНТИНА, ФОРТУНА, ХЕРТА, ШАРЛОА.

МАГИЧНИ КВАДРАТ

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

- Одрезак говеђег меса,
- Мираз (лат.),
- Присталица великомађарске политике,
- Спајати, сједињавати,
- Црвенкаста материја животњ. порекла,
- Љубавно песништво,
- Житељ Каннна.

СЛОВОВИ: А, ЂА, Е, КА, КА, ЛА, МА, НАЦ, НИ, ПА, РА, РА, РАМ, РО, РОН, СТА, СТЕК, ТИ, ТИ, ТУ, ТУ, ЦИН.

1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						
6						
7						

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

4	5	3			1	8		
				8	4	2		
2			9			4	7	
	2			9	6		8	
8	3			7			6	
9					8		1	3
6			8	3	9			2
3	1							7
		8			7	6		4

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

			6	8			
1	3			2	8		
	5					2	6
8	3	6		9		1	4
	4		8			6	2
	7	2	4	6		9	3
	2	4		8			7
	1		3				
3	9						1

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: мистрија, колар, рап, сировина, тренажер, ки, озава, о, ежен, т, дема, ну, брица, ор, тања, штипати, кијави-на, ечанин, в, ани, аба, прока, ул, ги, аорта.

АНАГРАМ: винона рајдер.

НАИЗМЕНИЧНА УКРШТЕНИЦА: актовка, превага, ван ајк, бр, аутор, сабор, спор, деск, е.ур, скадар, рио, ри, наде, иеји, си, ора, чинија, он, и, марс, култ, окани, удика, ко, свитаи, холивуд, апенини.

МАГИЧНИ КВАДРАТ: исмевати, стари рим, масонице, еротоман, виновати, ариманит, тицати се, именитељ.

СУДОКУ: а) 812-564-739, 346-897-251, 957-231-486, 439-618-572, 781-325-694, 625-479-813, 273-986-145, 598-142-367, 164-753-928, б) 697-124-385, 458-673-219, 213-958-764, 365-741-892, 842-569-173, 179-382-546, 721-436-958, 986-215-437, 534-897-621.

